

DIRVA

KARAS IR POLITIKA

KAD UŽMUSUS VIENĄ KOMUNISTŲ KARI VIETNAME, REIKIA IŠLEISTI MILŽINIŠKĄ SUMĄ PINIGŲ. TUO TARPU PAVILIOJIMUI PERBĖGTI Į ŠIĄ PUSĘ NEREIKIA NE ŠIMTO DOLERIŲ. — RYŠIS TARP KARO IR POLITIKOS. — KELETAS PAVYZDŽIŲ IŠ NESENOS PRAEITIES.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Šiuo metu karas Vietname JAV mokesčių mokėtojams kaštuoja jau netoli 1 bilijono dolerių. Už tą sumą kas mėnesį užmušama apie 6.000 komunistų karių, atseit, vieno užmušimas atseina 166.000 dolerių, neskaityt amerikiečių ir jų talkininkų gyvybių. Žymiai mažiau kaštuoja vieno komunistinio kario išvedimas iš rikiuotės taikos priemonėm. Turiu galvoje Pietų Vietnamo 'chieu hoi' — lietuviškai: 'išskėstų rankų' — akciją. Išmėtytais atšaukimais, per garsiakalbius ir radijo visiems perbėgusiems komunistų kariams žadama ne tik laisvė, bet ir piniginis atlyginimas bei pagalba naujai įsikurti. Tos akcijos dėka į mūsų pusę perbėga į mėnesį netoli 2.000 karių, kurie čia apklašinėjami, apdovanojami rūbais bei pinigais ir paleidžiami.

Šiais metais tikimasi tokių perbėgėlių susilaukti per 13.620. Bent pagal tą skaičių numatytas tiems reikalams biudžetas, kuris vietnamiečių pinigais skaičiuojant siekia gana įspūdingos 104.808,00 milijonų piastrių sumos, bet išvertus į dolerius ta suma atrodo visai menkė, mažiau kaip vienas milijonas dolerių, t. y., kažkas apie 70 dolerių asmeniui.

Čia reikia atsiminti, kad perbėgti į priešų pusę karo metu nėra lengva, todėl tas 2.000 mėnesinis perbėgėlių skaičius yra labai imponantiškas. Perbėgėlių teigimu žymiai daugiau iš komunistų kariuomenės dezertyruoja džiunglėse. Tai rodo, kad komunistų kariuomenės moralė, nepaisant griežčiausios drausmės, yra gerokai nusmukusi. Iš kitos pusės reikia atsiminti, kad tą kariuomenę ir net atskirus partizanų būrius sudaro ne savanoriai, vedami kokios idėjos, bet ji juos mobilizuoti, prievarta paimiti vyrai ir net moterys.

Toji aplinkybė leidžia manyti, kad perbėgėlių skaičius bus didesnis negu biudžete numatytas, jei, žinoma, norį perbėgti bus įsitikinę, kad amerikiečiai jų ir toliau nepaleis.

Aukščiau nurodytų sumų palyginimas: 166.000 dol. užmuštam, vos 70 dolerių perbėgėliui — leidžia samprotauti, kad taikos priemonėm galima žymiai daugiau ir pigiau pasiekti. Deja, gyvenime taip yra, kad pirmiau reikia kai ką užmušti, kad kiti pasinaudotų taikos pasiūlymais.

Tai parodo, jog karas ir politika negali būti vedami atskirai, kad karas faktinai yra ta pati politika, nors vedama kiek kitokiomis priemonėmis. Paskutiniųjų laikų istorija rodo, kad karo būtų buvę galima išveng-

ti ir Vietname ir Korėjoje, jei JAV būtų iš anksto pasakiusios, kad darysiančios tą, ką galų gale ir padarė.

Žinoma, yra atvejų, kada pasiryžimas kariauti įvėlė į tokį karą, kuris buvo praeitis. Taip, pavyzdžiui, Leninas 1913 m. rašė Maksimui Gorkiui:

"Karas tarp Austrijos ir Rusijos būtų labai naudingas ir iššaukias revoliuciją Vakarų Europoje. Bet sunku įsivaizduoti, kad Pranas — Juozapas ir Nikalojus padarytų mums tokį patarimą".

Lygiai po metų įvedu padarė tokį neįtikėtiną dalyką ir revoliucija turėjo pasis ekimo ne Vakarų Europoje, bet Rusijoje.

Sykį pradėjus karą, negalima prarasti jo kontrolės ir negalvoti apie ateitį. Labai gera pavyzdį davė antaras pasaulinis karas. Netrukus knygynuose pasirodys nauja knyga, kuri tai vaizdžiai paliudija. Tai 'The Last Battle'. Jos autorius Cornelius Ryan, susilaukęs didelio pasiekimo su savo 'Ilgiausia diena', kurioje atvaizdavo invaziją į Normandiją.

Šiai savo knygai Rayan panaudojęs 400 anksčiau parašytų knygų ir padaręs pasikalbėjimų su 2.000 asmenų, pradedant generolais ir baigiant eiliniaisiais, įskaitant ir sovietų karius.

Kaip žinia, paskutinis mūsų ejo dėl Berlyno. Eisenhoweriui Berlynas nebuvo kovos vertas objektas. 1945 metų kovo mėn. 28 d. jis pasiuntė Stalinui telegramą, kurioje pranešė, kad susitiksias su sovietais netoli Drezdeno. Stalinas, gavęs tą telegramą, pamane, kad Eisenhoweris nori jį apgauti, kad iš tikro jis pats norįs pirmas paimiti Berlyną, už tat pas save pasišaukęs maršalus Konievą ir Žukovą, įsakė jiems pulti ne ką kitą, bet tik Berlyną.

Balandžio 14 dieną Eisen-

holerio kariuomenė, pasiekusi Elbę ir net dvejose vietose per ją persikėlus, sustojo. Už dviejų dienų sovietai, sutelkę pusantro milijono vyrų puolė Berlyną, kurį po trijų savaičių ir paėmė. Kaip ten ėjosi, Raynas smulkiai aprašo, pats nieko neteisdamas. Simon & Schuster leidykla tą 571 psl. knygą išleis, tačiau kovo 28 dieną, kuri sutampa... su Eisenhowerio telegramos Stalinui metinėm.

Vasario 16 minėjimas Norwoode

ALT sk. Lietuvos nepriklausomybės 48 m. atstatymo sukaktį norwoodiečiams surengė vasario 27 d.

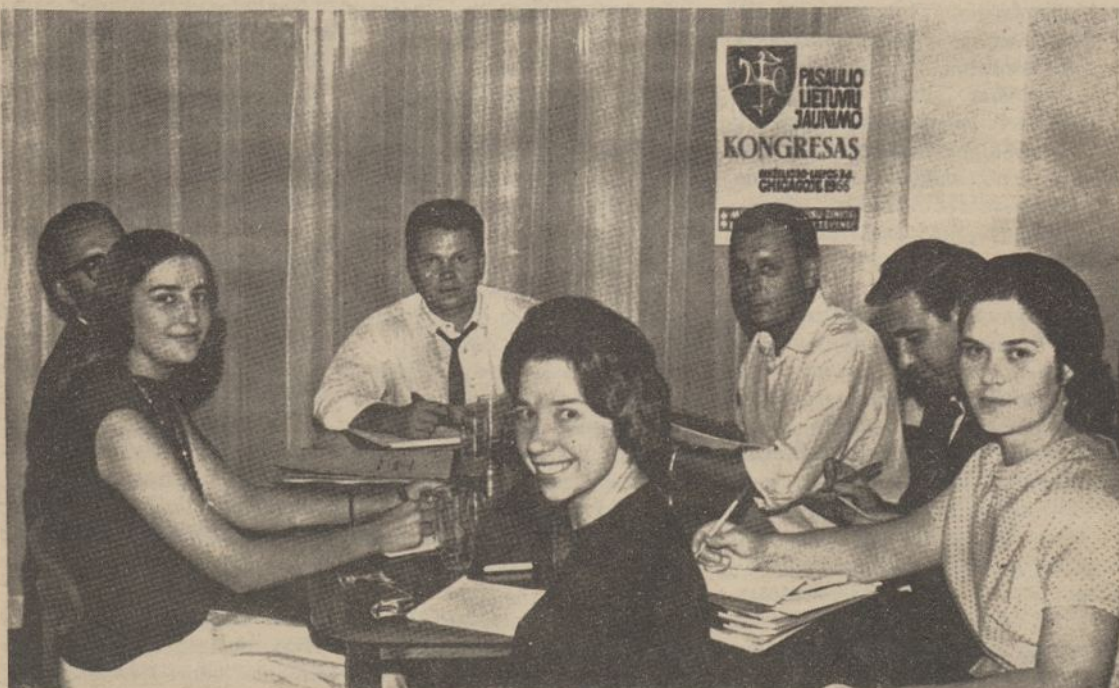
10 val. ryto buvo iškilmingos pamaldos lietuvių šv. Jurgio bažnyčioje už žuvusių kovoję dėl Lietuvos laisvės.

3 val. p. p. įvyko iškilmingas minėjimas lietuvių salėje. Minėjimą atidarė ir jam vadovavo ALT sk. pirmininkė E. Martysienė. Invokaciją atkalbėjo kleb. kun. A. Abračinskas. Vėliavų paradą sudarė Bostono LJS Nemuno tuntas ir LSS Baltijos tunto skautės, vadovaujant j. skt. M. Manomaičiui. Po JAV ir Lietuvos himnų, jūrų skautui J. Kriaučiūnui trimtuojant, gedulo trimtu buvo pagerbti abiejų šalių kariai žuvę laisvės kovose.

Garbės svečiai Mass. Rep. D. Ahearn, selectmanas J. Abdullah, kleb. kun. A. Abračinskas ir dr. A. J. Kizelewicz pasakė šiltas sveikinimo kalbas linkėdami mūsų tautai ištvermės ir stiprybės kovoję prieš komunizmą, kuris anksčiau ar vėliau bus nugalėtas ir visos pavergtos tautos atgaus laisvę, jų tarpe ir Lietuva.

Dr. A. Kizelewicz, vietos 70 posto Amerikos legijono komandantas, įteikė ALT sk. pažymėjimą už pagalbą postui renkant aukas pietų Vietnamui.

Pagrindinė kalbėtoja A. Januškevičienė nurodė, kad praityje JAV vadai nebuvo gerai išstudijavę Sovietų

Australijos LB Jaunimo Kongreso centrinis komitetas. Iš kairės: Jūratė Reisgytė, A. Choda, pirm. R. Cibas, A. Šimaitis, N. Šliogeris, Pajauta Pullinen ir Nijolė Vaičiūrgytė. Komitetas smarkiai dirba ir tikisi į kongresą Chicagoje atsiųsti 20 atstovų.

Jaunimas atvažiuoja

"Su nekantrumu laukiam tos dienos, kada galėsim viso pasaulio lietuviškas jaunimas susitikti istoriniame Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese", rašo vienas jaunuolis iš Australijos Logan, Dalia Lūžaitė, Gajutė Valterytė; ir Pranas Dzidolikas iš Skotijos. Laukiama dar daugiau atstovų iš Anglijos.

Austrija siunčia du brolius: Kęstutį ir Raimundą Lapšius. Kovo mėnesio viduryje jau buvo užsiregistravę 64 atstovai iš 10 kraštų! Gi PLJ Kongrese bus atstovaujami virš 20 kraštų! Registracijos lapai iš Pietų Amerikos ir kelių kitų kraštų dar pakeliui. Tad rengėjų viltys jau dabar išsipildė — Kongrese bus žymiai daugiau nei 100 atstovų iš kitų kraštų!

Rusijos tikruosius tikslus ir metodus ir atsitiko taip, kad komunizmas priartėjo per 100 mylių nuo mūsų krantų.

Dabartiniu metu mes priivalom remti JAV Prezidento Johnsono politinius įsipareigojimus Vietname, kurie užkerta kelią komunizmo bangai Azijoje, nes kitu atveju prarastum pasitikėjimą kitose laisvose tautose ir Lietuvos išlaisvinimo klausimas bus labai miglotas.

(Nukelta į 2 psl.)

• Australijos lietuvių tarpe rodomas didelis susidomėjimas Jaunimo Kongresu. Auga ne tik parašų skaičiai peticijai, bet plaukia ir aukos. Taip Melbourne Kongreso komiteto kasoje jau esą 508.12 austr. dol., gi Adelaidėje 1031.27, o centrinis komitetas turįs 759.26 dol.

Mūsų Pastogė labai daug vietos skiria jaunimo problemoms apamai ir įvairiems Kongreso reikalams atskirai vedamuosiuose ir kitaip.

Spėjama, kad Australijos jaunimą atstovaus 20 asmenų delegacija, neskaityt kitų ekskursantų.

m. amžiaus Algimantas Gegeckas, pirmutinis užsiregistravęs atvykti į PLJK.

Iš Vokietijos pirmieji užsiregistravo: Marina Auder, Ričardas Baliulis, Gerhardas Bauras, Monika Berzinskaitė, Vytautas Brazaitis, kun. Vingaudas Damijonaitis, Vanda Endriukaitė, Asta Glemžaitė, Arturas Hermann, Birutė Jasaitytė, Arvydas Lingė, Zita Lucaitė, Elza Morozovaitė, Regina Plukaitė, Zibutė Povilavičiūtė-Vykinaitė, Regina Sakalauskaitė, Andrius E. Schmidt, Fricas Skėrys, Algis Vitkus.

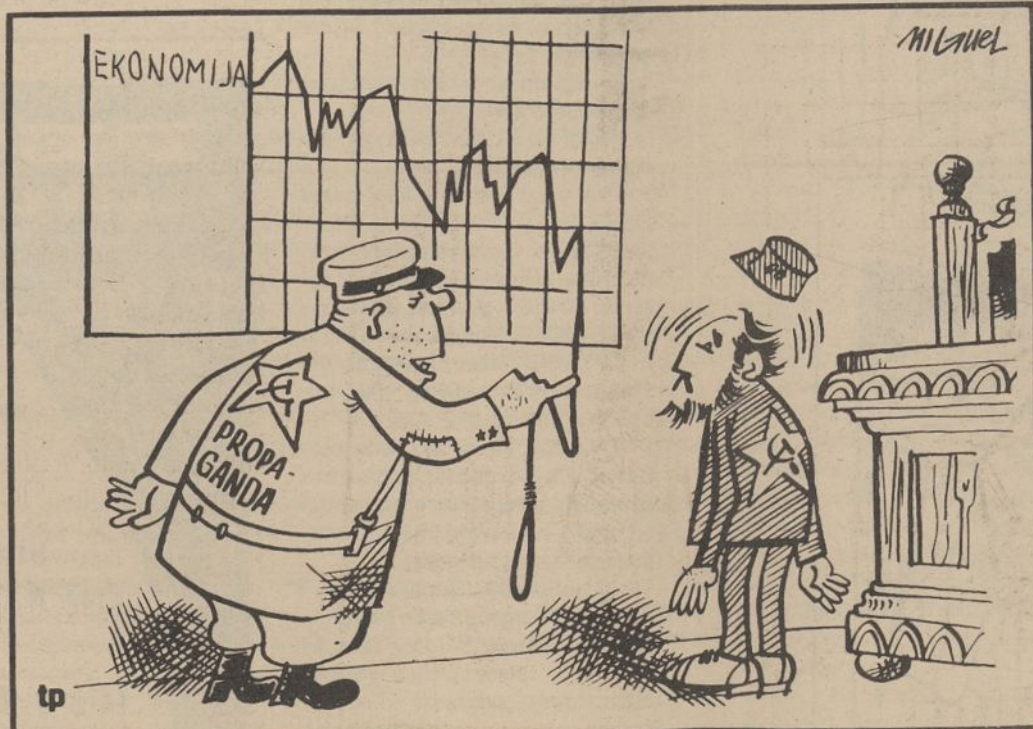
Yra ir daugiau norinčiųjų atvažiuoti iš Vokietijos.

Vieni iš kitų kraštų atvažiuojantieji apsimoka patys savo keliones, kitiems padeda sukelti pinigus tų kraštų Lietuvių Bendruomenės ir organizacijos. Treči labai prašo paramos iš PLJK Finansų Komisijos. Beveik visi atstovai yra nuo 16 iki 35 metų amžiaus.

Laukiame dabar registracijos lapų iš kitų likusių kraštų. Daugeliui jų taip pat reikės padėti, ypač Pietų Amerikai.

Padėkime kitų kraštų jaunimui atvažiuoti į Jaunimo Kongresą, apmokėdami dalį arba visą kelionę vienam jaunuoliui, arba atsikviesdami ir globdami savo gimines ar pažįstamus.

Kitų kraštų jaunimas gyvens lietuvių šeimose JAV ir Kanadoje po Kongreso, kad tokiu būdu galėtų geriau su lietuvių gyvenimu susipažinti ir atgal daugiau lietuviškos nuotikos išsivežti. Lietuvių šeimoms, kurios gali savaite ar daugiau pas save nemokamai priimti kitų kraštų jaunimą, prašomos apie tai pranešti PLB JM Talkos Komisijai (Mr. Vytautas Kamantas, 477 Cole Plaza, Willowick, Ohio 44094). vk

-- Fidel, atsimink, kad revoliucija ryja savo vaikus!...

KARAS BUVO LAIMĖTAS ŠVEICARIJOJE (4)

Pirmenybė 'Lucy' informacijoms

Dvylika tūkstančių mašinėlė spausdintų puslapių, arba keturiasdešimt vidutinio didumo knygų... Tokia yra bendra suma informacijų, kurias Rudolf Roessler karo metu perdavė sąjungininkams.

Pradžią buvo nesekminga, šveicarų žvalgybos biuras, gavęs iš Roesslerio informacijas, kovo 8 d. įspėjo danų vyriausybę apie galimą vokiečių invaziją į Daniją. Bet veltui, Danai nepatikėjo informacijai.

1940 m. kovo 25 d. Roesslerio informacijomis pasinaudodama šveicarų žvalgyba įspėjo norvegų pasiuntinybę Berlyne apie gresiantį pavojų Norvegijai. Bet veltui, Norvegija nepatikėjo.

Nusivylęs nepasisekimais, Roessler nuleido rankas, nors naujos aliarminojančios informacijos be perstojo jam buvo siunčiamos per radiją. "Geltonasis planas", specialiai nukreiptas prieš Belgiją, Olandiją ir Prancūziją, paruoštas gen. Mansteino, per Roesslerį tapo žinomas toms trims valstybėms. Turėjo būti aišku, kad tų kraštų vyriausieji štabai nesiduos netikėtai užklumpami, Prancūzų II biuro viršininkas gen. Rivet nuo 1940 m. gegužės 1 d. perdavinėjo savo vyriausybei iš Šveicarijos gaunamas informacijas, nurodymas net vietą, kur bus daromas puolimas, bet prancūzų armija užsispyrusiai laukė vokiečių Belgijoje...

Kad ir kaip nusivyles nepasisekimais, 1940 m. rugpjūtio 3 d. Roessler gavo pranešimą ir iš karto suprato, kad tik dabar prasideda jo tikroji veikla. Iš Berlyno jo draugai pranešė, kad liepos 31 d. Hitleris su savo štabu padarė neatmainomą sprendimą -- pulti Sovietų Rusiją. Nuo šio momento Roessler, ir toliau perdavinėdamas šveicarams informacijas, pradėjo galvoti, kaip įspėti rusus, ir tas jam nesisekė.

Pagaliau 1941 m. sausio mėn. jis susitiko su Christian Schneider, kuris jam padėjo sumontuoti radijo priimtuvą, viename Lucernos restorane. Prieš kelias dienas iš Berlyno jis gavo ilgiausią iki tam laikui pranešimą, kurio iššifravimas užėmė dvyliką valandų. Tas pranešimas buvo tiksliai "Barbarossa" plano kopija.

-- Aš turiu informaciją, kuri galėtų labai pagelbėti sovietams, -- pareiškė Roessler. -- Tai tik

pradžią. Ateity aš manau turėsiu daugiau.

-- Artai svarbi informacija? -- paklausė Schneider.

Truputį paabejojęs Roessler atsakė:

-- Kalba eina apie karą. Vokiečiai ruošiasi pulti Rusiją. Bet aš statau tik vieną sąlygą bendradarbiavimui. Mano draugai Vokietijoje labai rizikuoja siųsdami informacijas. Tad tegu sovietai niekad nebando sužinoti kas jie yra.

Už dviejų savaitių Schneider susirūpinęs atvyko į Roesslerio knygyną Vita Nova Verlag.

Sąlyga išlaikyti anonimiškumą buvo priimtina rusams. Genevoje buvo sovietų špionažo celė ir Schneider dirbo jai. Nevardindamas Roesslerio, jis papasakojo apie įvykį celės viršininkui. Bet tas buvo neryžtingas. Jis norėtų bandyti, bet nežino kaip į tai pažiūrės Maskva. Saugumo sumetimais buvo nutarta, kad Roessler niekad nesusitikis su sovietų špionažo vadu Šveicarijoje ir informacijas perduos "ryšinininkui", kuriuo buvo Schneider, o jei kas jam atsitiktų, pavaduos Rachel Duebendorfer, tarnavusi Tarptautiniame Darbo Biure Genevoje.

-- Vieną dalyką žinok, -- pasitebėjo Schneider, -- aš esu "Taylor", o Rachel Duebendorfer yra "Sissi". Tu, jei Maskva sutiks su bendradarbiavimu, vadinsies "Lucy".

Tuo metu sovietų špionažo viršininku Šveicarijoje buvo Aleksandras Rudolf Rado, vengras, raudonosios armijos pulkininkas, aukštos kokybės šnipas. Jam buvo sudaryta gera priedanga. Jis buvo Kartografijos Geo-Press direktoriumi. Ši bendrovė laikraščiams gamindavo žemėlapius.

Rado įsikūrė Šveicarijoje 1936 m. ir turėjo keliasdešimt agentų, kurie daugiausiai rinko informacijas apie Vokietiją. Tarp jų buvo vienas "lietuvis", vadinamas "Isak", tarnaujantis Tarptautiniame Darbo Biure. Jis teikdavo visas informacijas apie Tautų Sąjungą. Prancūzas "Brant" parolėliai dirbo su "lietuviu". "May" ir "Anna" teikė informacijas apie Italiją, o "Vatikano Lili" buvo vienas diplomatas, akredituotas prie šv. Sosto. Rado tikėjo, kad sovietų žvalgybai vieną dieną gal prireiks žinoti, ką galvoja Vatikanas.

Geriausias jo informatorius, prieš pradėdamas dirbti Roessleriui, buvo "Pakbo". Po šia slapyvardžiu slėpėsi gabus šveicarų žurnalistas Otto Puenter, kuris turėjo suorganizuoti špionažo lizdą vadinamą "Rot", savo veiklą buvo išplėtęs pietinėje Vokietijoje, bet teikdavo daugiau ekonomines informacijas ir retkarčiais karines.

Visų tų informacijų perdavimui į Maskvą Rado turėjo tris radijo operatorius: Margaretą, Bolli ir Edmund Hamel. Svarbioms žinioms perduoti naudojo operatorių Aleksandrą Foote, anglą, tarnavusį tarptautinėje brigadoje Ispanijoje, kuris vaidino milijonierių, karo užblokuotą Šveicarijoje, besinaudojantį neribotomis atostogomis. Foote iš Lausannos per radiją susirišdavo su Maskva kiekvieną trečiadienio ir šeštadienio vakarą. Jo ženklas buvo NDA.

Bet taip gerai įrengta Šveicarijoje sovietų šnipų celė "snaudė", kol nepradėjo dirbti Rudolf Roessler. Jis jos veiklą pagyvino.

Tačiau pradžioje ir Maskva neparodė susidomėjimo jo informacijomis. Maskva nesutiko skirti kreditų žmogui, apie kurį nieko nežinojo.

-- Provokacija, -- trumpai atsakė Maskva 1941 m. kovo 15 d., kai Foote perdavė Roesslerio raportą apie 650,000 kariuomenės koncentravimą Rumunijoje, Ukrainos pasienyje.

-- Prasimanymai! -- pakartojo Maskva balandžio 2 d. į Foote perduotą naują informaciją, kad Barbarossa plano vykdymas numatytas 1941 gegužės 15 d. atidėtas keturiom savaitėm, nes Hitleris staiga nutaręs užpulti Jugoslaviją.

Visą gegužės mėnesį ir pirmąją savaitę birželio Rado blogai miegojo. Jis įsakė Footui nebesiųsti Roesslerio pranešimų į Maskvą, bet neslėpė savo nerimo. O jei centras klusta? Jei Roessler sako tiesą?

Christian Schneider jį buvo įspėjęs: "Tuo atveju tu būsi atsakingas".

Panašiai galvojo ir Aleksandras Foote.

Birželio 12 d. Schneider atvyko pas Rado ir perdavė mažytį pranešimą, kurį gavo iš Roesslerio.

Norwoodo, Mass. grupė lietuvių, surengusių Vasario 16 minėjimą, su bičiuliais amerikiečiais. Sėdi iš kairės: A. Januškevičienė, kun. A. Abračinskas, dr. A. Kizelewicz, E. Martysienė. Stovi: R. Aleksander, L. White, G. Ellegood, J. Abdallah, A. Tumas, D. Ahearn, J. Walker, B. Kovas.

K. McLean nuotrauka

NORWOOD

(Atkelta iš 1 psl.)

Minėjimo metu priimta rezoliucija, kurioje dėkojama JAV vyriausybei už nepripažinimą Lietuvos, Latvijos ir Estijos prievartinio inkorporavimo į Sovietų Sąjungą ir prašoma ateityje tarptautinėje plotmėje kiekviena proga kelti klausimus, liečiančius Baltijos tautų išlaisvinimą.

Meninėje dalyje j. sk. K. Kriauciūnaitė padėklamavo Z. Gavelio "Mano gimtinė". Bostono choro sekstetas vad. kmp. J. Gaidelio savo žaviomis dainomis mus nukėlė į tėviškes laukus, pievas, miškus ir apdainavo mūsų narsiuosius sakalus. Garsioji tautinių šokių grupė vad. O. Ivaškiene vieniems mums pajaunino lietuviškas širdis — priminė jaunystės dainas Lietuvoje.

Aukas rinko j. sk. P. Manomaitis, R. Bajerčius ir Žalgirio t. vilkiukai J. Tumas ir Jaras. Surinkta viso 300 dol. ir visi pinigai pasiųsti ALT centrui.

Jaunimo peticijai Jungtinėms Tautoms, kurioje prašoma pasmerkti rusų kolonializmą Europoje ir grąžinti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę, parašus rinko j. sk. K. Jančauskaitė ir K. Kriauciūnaitė.

ALT sk. pavaišino visus minėjimo dalyvius. Vaisėms rūpinosi J. Strasunska, J. Svidras, M. Vytkauskas ir Mrs. S. Key.

Minėjimą plačiai aprašė vietinė amerikiečių spauda. B. K.

Noras vadovauti...

Kaip nėra namų be dūmų, taip nėra tautos be vidaus intrigų. Istorija yra geriausia liudininkė. Seniau valdovai dėl sostų vieni kitiems galvas kirsdavo. Dabar, demokratiniiais laikais, kiek kitaip valdovai nuo sostų verčiami.

lerio. Jame buvo labai svarbi naujiena.

"Visuotinis puolimas rusų užimtų teritorijų įvyks sekma dieni, birželio 22 d. 3 val. 15 min. ryto."

-- Jūsų vietoj aš visvien persiųčiau šią informaciją, -- pasakė Foote. -- Tegu centras imasi atsakomybės. Vėliau jus galėtų apkaltinti nusikaltimu su laikais šį pranešimą ir tada aš nenorėčiau būti jūsų vietoje...

Išgirdus tokį įspėjimą Rado reakcija buvo greita.

-- Pasiųskit normaliu laiku, poryt vakare. Aš jums duosiu visas "Lucy" informacijas, kurias laiku geležinė spintoj. Reikalaukit centro, kad jums duotų papildomo laiko toms informacijoms perduoti. Nesvarbu, jei jie protestuos. Mes būsimė padarę savo darbą.

Birželio 14, paskui 16, 17 ir 18 Foote persiuntė visus pranešimus, negaudamas patvirtinimo, kad "viskas supasta", ar "baigta". Kai baigė deginti visus tuos dokumentus, kurie buvo šifruoti, Foote visą parą nesikėlė iš lovos. Šį kartą rusai nereiškė įtarimų dėl "Lucy" informacijų, nes gavo ir daugiau aliarminojančių pranešimų iš kitų savo agentų.

Staiga birželio 23 d. vakare Foote pagavo per radiją aliarminojančią pranešimą iš centro: "Fašistai užpuolė proletarų tėvynę. Atėjo momentas daryti viską kas galima padėti Sovietų Sąjungai kovoje prieš Vokietiją."

Po trumpos pauzos, aparatas vėl pradėjo dirbti.

"NDA ... NDA ... NDA ... Specialus pranešimas."

NDA tai buvo Aleksandras Foote.

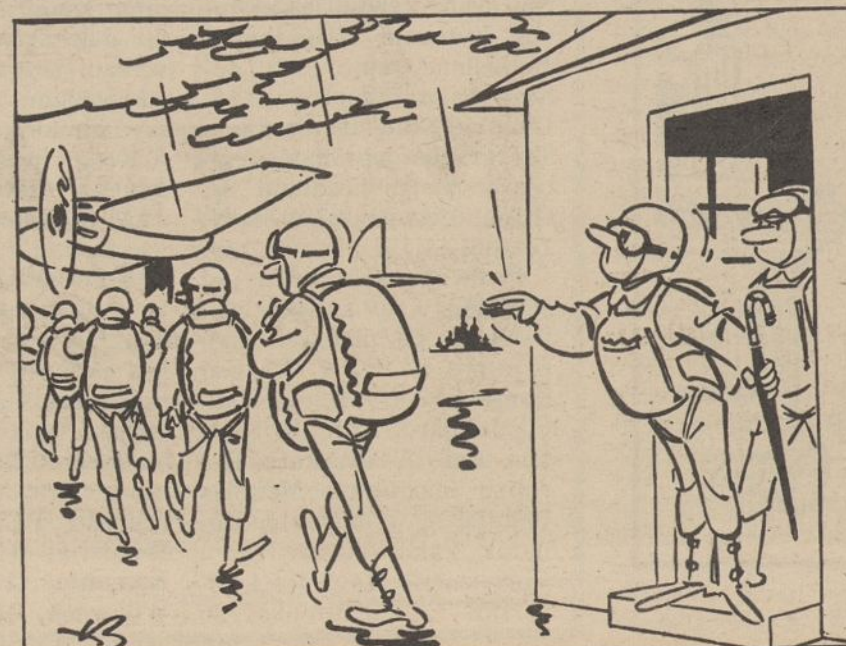
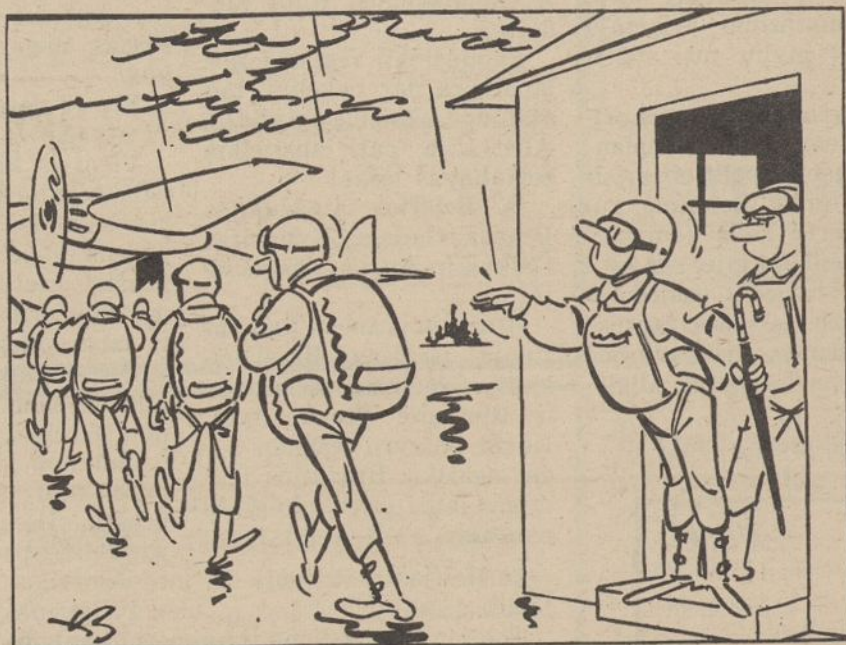
"NDA ... Centras nutarė pranešimus skirstyti į tris kategorijas: "MSG" paprasti pranešimai, "RDO" skubūs pranešimai ir "VYRDO" labai skubūs pranešimai. Nuo šios dienos visi "Lucy" pranešimai priklauso "VYRDO" kategorijai ir turi būti neatidėliojant perduoti. Centras organizuoja pilnos paros klausimąsi, NDA turi pirmenybę "Lucy" pranešimams persiųsti."

Už kelių sekundžių naujas pranešimas. Centras įsakė kuo greičiau užaliarimuoti "Lucy". Maskva kreips dėmesį į jo informacijas. Jam skiriama 7000 šv. frankų mėnesiui kaip patyginimas už tokias svarbias informacijas.

(Bus daugiau)

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Pabandykit juos surasti.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio, Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikinas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

BENDRO DARBO REIKALU

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba savo aplinkraščiu (Nr. 3) skyrių valdybų nariams primena apie pasirengimus tarybos suvažiavimui Clevelande gegužės 7 d. ir kartu ragina visus skyrius ir jų narius aktyviai prisidėti prie Dirvos 50 metų sukakties minėjimo.

Ta pačia proga valdyba informuoja apie savo tamprius ryšius su skyriais, apilankant juos ir palaikant glaudų asmenišką ryšį, informuojantis apie vietovės problemas, apie Sąjungos planus bei darbus. Tokių ryšių pasėkoje jau yra apilankyti Philadelphia, Bostono, Clevelando, Los Angeles, East Chicagos, East St. Louis skyriai ir dalyvauti Rytų Apygardos suvažiavime.

Ryšium su iškiliomis visuomenėje ir spaudoje diskusijomis turiamo "bendradarbiavimo su kraštu" reikalu, Valdyba savo aplinkraštyje pakartoja savo pritarimą St. Louis seime priimtoms gairėms rezoliucijos forma —

Sovietų Sąjunga, siekdama įgyvendinti savo okupacinius tikslus ir prisidengusi vadinamųjų kultūrinių mainų skraiste, mėgina į šią tariamųjų kultūrinių mainų akciją įjungti ir laisvojo pasaulio lietuvius ir tuo susilpninti jų laisvės kovos ryšį. Vadinamųjų kultūrinių mainų iniciatorius ir

inspiratorius yra Lietuvos okupantas, ir ši akcija tarnauja jo, bet ne pavergtos Lietuvos žmonių reikalams.

S u v a ž i a v i m a s

a. įspėja Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos narius ir lietuvių visuomenę — nesileisti į vadinamuosius kultūrinius mainus, Lietuvos pavergėjo inspiruojamus, ir smerkia bet kokią laisvojo pasaulio paskirų lietuvių iniciatyvą, puoselėjančią vadinamuosius kultūrinius mainus, siekiančius pavergtos Lietuvos įgyvendinti Sovietų Sąjungos užmačius ir laisvajame pasaulyje susilpninti ryžtingą lietuvių nusistatymą kovoti už lietuvių tautos laisvę.

Reikia pripažinti ir su džiaugsmu konstatuoti, kad ALT S-gos skyrių veikla ir didelis dėmesys Dirvai jau daugelyje vietovių yra parodytas ir įgyvendintas tiek įnašais vajui, tiek suruošais sėkmingais minėjimais. Tik ką sėkmingai praėjusių dviejų ALT S-gos skyrių New Yorke suruoštą minėjimą su padėka prisimindami, džiaugiamės, kad ir Toronto tautininkai ruošiasi panašiam Dirvos sukakties minėjimui.

Visa tai rodo, kad ALT S-ga, be savo plačių uždavinių ir darbų, pirmoje eilėje kreipia dėmesį ir tarpusavio ryšį ir tiesioginių uždavinių vykdymą.

būs dokumentai nepateko į bylą ir byla buvo pralaimėta.

Yra sakoma, kad plunksnos jėga kartais didesnė už kardo jėgą. Tad panaudokime ją. Raštas ar knyga parašyta lietuvių kalba skaitoma lietuvių, ir tik labai mažo skaičiaus kitataučių išmokusių lietuvių kalbos. Gi imant kitataučius, užimančius aukštas vietas, ar kaip kitaip pasižymėjusius meno, mokslo, literatūros, publicistikos, ūkio, administracijos, politikos, religijos, filantropijos ar kitose srityse žmogiškos veiklos srityse, ir mes neturime nieko ką galėtume patys jam duoti, ir negalime nieko nurodyti, ką jis lengvai susirastų miesto bibliotekoje;

Enciklopedija ypač būtų naudinga antros ir trečios generacijos Amerikos lietuviams, kurie jau lietuviškai nebeskaito, bet lietuviškus klausimais dažnai domisi. Noriu pridurti praktišką patarimą leidėjams: reikia daugiau reklamuotis, ir nurodyti prenumeratorams rinkimui reikalingas žinias, t. y. keli tomai numatoma išleisti, kiek puslapių tome, koks knygos formatas, šrifto stambumas (kad nebūt permažas), koks įrišimas, kokia tomo kaina, kokia kaina pilno komplekto (jei nežinoma tikrai — tai maždaug), kiek reikia rankpinių, adresas — kam ir kur siųsti užsakymus?

Asmuo, kuris įdomautųsi lietuistiniais klausimais, galėtų rasti daug atsakymų. Tiesioginiai būtų objektyvūs, autoritetingi, nežalingi Lietuvai ir lietuviams; Enciklopedija formuotų mums palankią opiniją; Enciklopedija būtų nepamainoma atrama prieš tuos, kurie dažnai, kad ir be piktos valios, bet dėl neturėjimo teisingos informacijos, duoda apie Lietuvą ir lietuvius neteisingas žinias;

DEŠIMTĮ METMENŲ NUMERIŲ PERŽVELGUS

J. PUZINAS

Kiek užtrukęs, skaitytojus jau pasiekė praėjusių metų Metmenų žurnalas. Tai jau dešimtas numeris — tam tikra žurnalo suaktis.

Pirmasis Metmenų tomelis išėjo 1959 metais, taigi, per septyniolika metų susidarė 10 gražių apipavidalintų tomelių, kiekvienas nuo 144 iki 192 psl. apimties, iš viso 1768 puslapiai.

Kas gi yra tie Metmenys? Žurnalo kryptis ir tikslai nusakytą Metmenų pirmajame numeryje (1959 m., psl. 142-143). Ten tarp kita ko pareiškiamas: "Iš tiesų, turim nemažai žurnalų. Bet nėra tokio, kokio reikia: vienį pasauližiškai riboti, kiti tik vieną kuria sritimi domisi, tretį stokoja integralumo. Mes gi reikalingi žurnalai, kurie išsiviskalia visuomenei pristatytų tebekuriančią ir tebedinamišką lietuvių be visoje jos platumoje: žurnalo, kultūringo savo mostu, jaunatviško savo veržlumu ir, aš manyčiau, svarbiausia absoliučiai integralaus visų rūšių ir krypčių kultūrinių ir visuomeninių vertybių atžvilgiu... Žurnalas nesinauoga, kaip tik kritiškai pagarbai žmogaus kūrybos ir kilnios kovos vaisiams... į politiką esame pasiryžę eiti studijiniu, ne poleminiu nusiteikimu... Metmenys visuose kreipsis į gyvą lietuvių: pirmoje eilėje skatinasi diendienės lietuvių kultūrinės pastangos visose srityse ir ypač pasiekiant nepripažintų, naujų žmonių su šviežių žodžių ar vaizdų; ir, antroje vietoje, kritiškai žvilgsniu komentuos lietuvių gyvenimą, bandydami atskleisti jame besiformuojančias ir išsugotinas vertybes... Norėtume, kad žurnalas visuomenės būtų priimtas, kaip jaunosios kartos "dovana", jos subrandimo ir atsakingumo liudijimas, jos įprasminimas išsiviskaloje būtyje". Atrodo, kad žurnalas iš tikrųjų ir laikosi nustatytos liberalinės krypties.

Metmenis nuo pat pradžių teberedaguoja Dr. Vytautas Kavolis, redaktorius dar pasitelkęs Algirdą Titą Antanaitį ir Karolį Drungą. Redakcijos bendradarbiais sužymėti: Algimantas Banelis, dr. Vytautas Doniela, dr. Marija Gimbutienė, dr. Algirdas Julius Greimas, Zina Katiliškienė, Algirdas Landsbergis, dr. Henrikas Nagys, Vincas Rastenis, Alina Stakienė, Donatas Šatas, dr. Rimvydas Šilbajoris, dr. Saulius Šimolūnas, dr. Julius Šmulkštys, Jonas Švedas ir Vincas Trumpa. Tai dauguma mūsų visuomenei gerai žinomų asmenų. Dailės priežiūra — A. Kurauskas (nr. 1) ir Vytauto O. Virkau (nr. 2-10). Finansinę Metmenų Bendrovės našta, atrodo, daugiausia tempia žurnale skelbiami šimtininkai. Kad ir Metmenys skelbiami jaunosios kartos kultūros žurnalu, bet po jo stogu darniai sutilpo nedidelis būrelis vyresniosios kartos žmonių ir pats žurnalo nugarkaulis — vidurinioji karta. Metmenims pavyko suteikti per 60 nuolatinių

nių bendradarbių, neskaitant atsiliepusių įvertinimų (I-IV), Akademiniis jaunimo mentalitetas, Lietuvių išsivijos, politinis ir visuomeninis gyvenimas, Rašytojas egzilyje, Čia mes matome, anot Juozo Bačiūno, ir "nukusių jaunuolių", varančių septyntą dešimtį metų (jų yra 4), skubiai juos įkandin besivejančius šeštoje dešimtyje (6), visą būrį pusamžių (apie 15), ketvirtą dešimtį baigiančių (2) ir įpusėjusių (3). Trys stambūs bendradarbiai jau yra mirę (A. Škėma, J. Kaupas ir A. Mackus).

Žurnalo turinys labai įvairus. Čia randame visą eilę straipsnių iš baltų bei lietuvių prosto, Lietuvos istorijos, filosofijos, politinių ir socialinių mokslų, čia nagrinėjami teatro, meno, muzikos klausimai, paliečiamos net griežtųjų mokslų problemos, pasisakoma kultūriniais, jaunosios kartos ir apskritai lietuviškojo gyvenimo rūpesčiais. Duodama ir disertacijų santraukų. Tačiau didžiausias dėmesys sutelktas lietuvių grožinei literatūrai. Metmenyse duota poezijos: J. Blekaitis, V. Bogutaitis, A. Gustaitis, J. Janavičius, A. Mackaus, J. Meklo, H. Nagio, H. Radausko, B. Rukšos, L. Sutešos, A. Škėmos, V. Šlaito, J. Švabaitės, L. Švedo ir R. Vėžio. Prozinės kūrybos pateikė: K. K. Almenas, M. Katiliškis, J. Kaupas, D. Marcinkutė, J. Mekas, R. Spalis ir A. Škėma. Spausdinta dramų ar jų ištraukų: A. Landsbergio, K. Ostrausko ir A. Škėmos. Labai gausu knuopščių mūsų rašytojų kūrybos vertinimų (apžvalgų ir naujai išėjusių knygų recenzijų). Čia rašoma apie: Jona Aistį (R. Šilbajoris, nr. 9), Pulgį Andriųšį (J. Kaupas, nr. 5), Kazį Binį (K. Ostrauskas, nr. 1), Marių Katiliškį (A. T. Antanaitis, nr. 3), V. A. Jonynas, nr. 8, Julijų Kaupą, (M. Katiliškis, nr. 8), Vincą Krėvę (V. Maciūnas ir A. Baltaragis, nr. 10), Algimantą Mackų (R. Šilbajoris, nr. 2; A. J. Greimas, nr. 7; A. Landsbergis, nr. 9), Vytautą Mačernį (H. Nagys, nr. 5), Joną Meką (R. Šilbajoris ir V. Kaupas, nr. 5), Henriką Nagį (I. Gražytė, nr. 4; R. Šilbajoris, nr. 8), Alfonsą Nykū-Nyliną (R. Šilbajoris, nr. 4), Kostą Ostrauską (J. Blekaitis, nr. 2; H. Nagys ir A. Mackus, nr. 4; V. A. Jonynas, nr. 5; atsakymai į anketa, nr. 6), Vladą Šlaitą (H. Nagys, nr. 6) ir Leoną Švedą (I. Gražytė, nr. 9). Be to, K. Reikalas davė 1964 m. lietuvių grožinės literatūros apžvalgą (nr. 9). Nepasiekytą literatūrinių ir kitokių žinių iš okupuotos Lietuvos, žurnalas iliustruotas šių mūsų dailininkų darbais: H. Blyskio, A. Brazdžio, A. Elskaus, P. Gailiaus, D. Juknevičiūtės, R. Kavolienės, S. Krasausko, A. Kurausko, J. Marks-Monkutės, Ž. Mikšio, A. Mončio, J. Račkaus, H. Šalkausko, J. Šapkaus, A. Šimkūno, E. Urbaitės, Vyt. O. Virkau ir L. Židonytės.

Tik ką pasirodęs naujas Metmenų numeris taip pat yra svarus. Pirmojoje dalyje duoti trys studijiniai straipsniai. J. Blekaitis straipsnyje "Kostas Ostrauskas ieško savo teatro" kritiškai žvilgsniu analizuoja K. Ostrausko dramos veikalus: realistiškai simbolinę "Kanares", modernių teatrinių formų "Pypkę", simbolistinių formų "Žaliojo lankelį" ir avangardinių formų "Gyveno kartą senelis ir senelė". J. Blekaitis savo pradinėse išvadose šiaip glaudiai apibūdina K. Ostrauską: "Jis nėra "tezinis", "programinis" rašytojas. Jis jokių išvadų "nesiprašo". Moraliųjų direktyvų neteikia. Socialinių, filosofinių darnių sistemų nekuria. — Jo veikalai gyvena patys sau. Visas jų egzistencijos pagrindas — scena. Tik čia gyvas jo žmogus, iš kurio psichologinės situacijos, painios ir neracionalios, gimsta veiksmas. Jis vystosi komiškaime plane ir baigiasi katastrofa, autoriaus ironijos palydėta". Tai būdinga šių dienų avangardiniam, arba absurdo, teatrui. Tolimesnė K. Ostrausko dramos veikalių analizė bus tęsiama kitame numeryje.

V. Maciūnas patiekia straipsnį "Incidentas dėl Skirgailos premjeros". Tai įdomus epizodas iš mūsų teatrinių gyvenimo, kada ryšium su Vinco Krėvės dramos "Skirgaila" pastatymu Valstybės Teatre 1924, X.12 Kaune, spaudoje buvo kilusi gana gyva reakcija. Mat, kai kurie kritikai "Skirgailoje" žiūrėjo vietų, žeidžiančių religinius jausmus, kad veikala žeminama krikščionybė ir iškeliama pagonybės ideologija. Ta proga V. Maciūnas nurodo visą eilę panašių kritikos paralelių lietuvių raštijos istorijoje.

A. Baltaragis kruopščiai paruoštam straipsnyje "Vincas Krėvė Lietuvoje 1940-1965" duoda Krėvės sovietinio traktavimo raidą pradedant 1940 m., kada jis sovietų buvo liaupsinamas, o jam pasitraukus į Vakarus po jo mirties (1954 m.), nuo 1955 m. vėl grąžinamas į lietuvių klasikų eiles. Antroji straipsnio dalis bus pateikta sekančiame numeryje.

Be to, pirmojoje dalyje duota M. Katiliškio ir R. Vėžio poezijos, J. Marks-Monkutės ir Ž. Mikšio dailės darbai.

Visuomeniniai, kultūriniai ir politiniai rūpesčiai plačiai nagrinėjami atskiruose skyriuose. Pvz., skyriuje "Laisvieji ir pavergtieji" V. Kavolis analizuoja nideologijimo vyksmą mūsų ir kitur, ypač iškeldamas moralinį impulsą, kaip pagrindinį gyvojo liberalinio galvavimo elementą. V. Rastenis nagrinėja gausius pasimetimo reiškinius mūsų tarp dešinės (tradicininių, konservatorių) ir kairės (naujininkų, maištininkų), Lietuvos ir Amerikos (spaudoje kilę ginčai dėl Misisipės negrų, Alabamos įvykių ir kt.).

Skyrius "Veidu į Lietuvą" Pr. Zundė kelia klausimą — ar mūsų keliai veda į laisvę. Peržvelgęs 1944-1964 m. Lietuvos gyventojų statistikos duomenis, Lietuvos rusinimo proceso eigą ir kitus gyvenimo pasikeitimus okupuotoje Lietuvoje, Pr. Zundė prieina išvados, kad mūsų pozityvioji laisvinimo veikla turėtų būti: sovietinių pastangų diskreditavimas ir kultūrinių pastangų suintensyvinimas tose srityse, kurios politiniais Maskvos sumetimais nepakankamai vystomos Lietuvoje, pvz.: filosofija, socialiniai mokslai, Lietuvos istorija, lietuvių rašytojų kūrinių vertimai į Vakarų kalbas ir kt. Pagaliau sustoja ties ryšių su kraštu palaikymo svarba.

A. P. Gureckas ilgame straipsnyje "Laisvės kovos metodika peržitrint" iškelia Lietuvos valstybės atstatymą, kaip tautos išlikimo sąlygą, apžvelgia mūsų

talkininkus laisvė byloje ir nurodo reikalingą ieškoti draugų Azijos ir Afrikos tautos. Toliau jis šiaip samprotuoja: "Vienintelis realus mūsų tautos kelias į laisvę veda per Lietuvos atskirumą nuo Sovietų Sąjungos, ir bent formalios, nominalinės valstybinės nepriklausomybės atstatymą, nors krašte ilgesniam laikui pasilikty komunistinė politinė, ekonominė ir socialinė sistema". Išvada: "tenka atskirti valstybės režimo ir visuomenės santvarkos klausimas nuo visai tautai bendro tikslo atstatyti savo valstybę... kad mes kovojame ne su režimu, bet su svetima prispauda, ne dėl vienos ar kitos santvarkos, bet dėl lietuvių tautos teisės turėti savo atskirą valstybę". Tai panašu į kitų siūlomą satelitinį statusą.

K. Drunga straipsnyje "Naujų kelių į nepriklausomybę svarstymai" aptasakoja turinį dr. A. J. Greimo 1965, IX.17 Chicagoje skaitytos paskaitos "Prancūzija, Europa ir pasaulis šiandien".

"Kultūrinių rūpesčių" skyrelyje L. Mockūnas kalba apie absurdo teatrą lietuviškoje scenoje, ryšium su K. Ostrausko 1964 m. gruodžio mėn. Chicagoje pastatyta drama "Gyveno kartą senelis ir senelė", o J. Mielulis pateikia įspūdžių iš Vyt. Kasiliūno parodos Chicagoje 1965, XII.22-30.

"Mokslo horizontų" skyrelyje D. Šatas svarsto kūrybingumą techninėse srityse, — paskutiniuoju metu pramonėje aktualų klausimą.

Paskutiniame skyrelyje "Lietuviškojoje visuomenėje" L. Sabaliūnas parodo Vincą Rastenį iš arčiau jo 60 metų sukakties proga, A. Rimvydas gyvai svarsto ideologinių grupių tarpusavio santykių klausimus ir V. Kavolis skyrių bagia straipsniu "Susitikimas su nepažįstamais draugais", kur ilgėliau sustoja ties naujausiomis ateitininkijos vadinėmis nuotakomis, iškilusiomis 1964-65 m. Ateities žurnale, kur atvira reaguota į aplinkinį gyvenimą, žmogiškių tikėjimo interpretavimą, civilinių teisių klausimą, ateitininkuose besireiškiantį kartų konfliktą ir kt.

Šiuose skyriuose pasitaiko ir kontraversinių minčių, tačiau beieškant naujų kelių, jos mūsų visuomenėje turi būti ramiai apsvaistomos, be ne a priori atmetamos bei pasmerkiamos. Rimtai išsiaiškinę, surasime ir auksinį vidurio kelią.

Apskritai, Metmenys yra išvarę gražų barą mūsų kultūriname ir visuomeniniame gyvenime. Sėkmės ir ateities darbai!

KAS GALI SAKYTI, KAD BRANGU?
DIRVOS PRENUMERATA METAMS
PER L. STUDENTŲ SĄJUNGĄ
STUDENTAMS
TIK \$6.00

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

Pirmosios, antriosios ir trečiosios
naujos val. rytu iki 4 val. po pietų.
Ketvirtosios naujos val. rytu iki 8 val.
Šeštiosios naujos val. rytu iki 1 val. po pietų.
Trečiosios, ketvirtosios ir penktosios.

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanowicz, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

J. K. Gasis
Philadelphia, Pa.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

MŪSŲ BUITIES PANORAMA

Imuosi kaltės ir atsakomybės dalį už tai, jei mūsų dabartinis žurnalizmas nėra aukštumoje. Paskendę iškilmingybėje ir bendrybėje ar barbariškiausiose plikių peštylėse dėl niekų, mes dažniausia nematom, nemokam ir nenorim nusileisti į tikrojo mūsų gyvenimo sukurį. Spalvingi tikrovės vaizdai, gyvieji žmonės, jų žygiai ar pralaimėjimai, džiaugsmas ar kančios, idėjos teorijose, jų padariniai ir darbai praktikoje — retai tesuranda savęs vertus homerus ir rembrandtus.

Nebeplėsdamas mano politinių ir kultūrinių santykių konflikto vis kitokiais išvaidžiojimais, norėčiau akimirkai pasukti į "pragmatiską reportažą" — taip jau prie pat žemės, prie gyvo kaulo, prie širdies virpėjimų. Ir visai trumpai, tik pačių temų suminėjimu, tik keliom pastabom bei komentarais jas palydinti. Be polemikos aistros, be pykčio, taip sau savybėje pasišnekučiuojant, protarpiais ir kiek nusišypsant.

Mūsų gyvenimas, žinoma, ne Versalio veidrodžių galerijos ir ne kasdieniniai Waldorf-Astoria's viešbučio pokyliai. Bet jis nėra toks pilkas ar iškilmingai nuobodus, kaip atrodo iš tribūnų, iš ambonų, per pamėnėjimus, per veteranų ir laureatų pagerbimus.

Štai keletas temų, kuriuos visada man duotų daug malonumo ir gal trauktų kitų laikraštinių dėmesį...

★

POLITIKAS IR RAZUTIENĖ... Ne koks atskiru vardu paminėtinas, bet politikas iš viso, politikų simbolis. Be abejo, gabus, įžymus, reikšmingas, visur skraidantis, važiuojantis, posėdžiaujantis, prakalbas sakantis, savo partijai vadovaujantis, bent penkiem komitetam pirmininkaujantis. Ir Ona Razutienė, Lietuvoje buvusi jaunutė pradžios mokyklų mokytoja, su dypukiška šeima po karo atvykusi į Los Angeles, čia pradėjusi iš naujo kurtis "nuo adatos".

Jau aštuonioliktį metų su pasigėrėjimu ir nusistebėjimu vis matau šios prastos ir kuklios lietuviškos mokytojos išpašaukimo, su meile ir pasiaukojimu nenutrūkstantį darbą mūsų kolonijos pačių jauniausių lietuviukų bendruomenėje. Nuolatinė parapijos choro dainininkė, šeštadienio lietuviškos mokyklėlės mokytoja, jaunimo šokių ir dainų mokytoja, Motinos dienos, Kaledų švenčių rengėja ir pravedėja, vaikų spektaklių ir daugybės kitokių sambūrių organizatorė... Pro josios širdį ir per jos rankas praėjo jau keli šimtai

jaunučių lietuviukų, kurių didelė dalis visam amžiui pasiliks lietuviai. Dar ne 20 metų nesulaukusi jos duklės šiandien jau kitų lietuviukų mokytoja...

Ar jos tas "paprastas", bet kūrybingas darbas ir pasišventimas lietuviybės išlaikymui ir lietuvių tautos išlikimui yra silpnėsnis, mažiau reikšmingas, mažiau realus už ano įžymaus politiko ir prakalbininko, kurio nuotraukas dažnai matome visuose laikraščiuose? Ar ne tokį pat, gal kai kur net stambesnį lietuviškais kultūriniais pradais persunktą darbą atlieka kiti mokytojai, kitose kolonijose, Chicagoje, Detroite, Clevelande, New Yorke, visur kitur?

★

VLIKAS IR ZOBARSKAS... Be abejo, tasai Vlikas, kuris per daugelį metų atkakliai kaunasi, kad Lietuvos laisvės byla būtų gyva, kad visas pasaulis nepamirštų mūsų švento reikalo, kad visi žinotų ir įsidėmėtų mūsų tautą ir jos aspiracijas. O tai privalo atvaizduoti jo posėdžiai, suvažiavimai, demaršai, memorandumai, pro memorijos, brošiūros, keliom kalbom išleidžiami Eltos biu-

Ką mes labiau remsime: atsijusią partijų kabalo biurokratiją, vienos dienos politines manifestacijas, ar lietuvių kultūros vertybių išnešimą pasauliui ilgiems laikams?

★

LIETUVOS LAISVĖS KOMITETAS IR ALEKSIS RANNIT... Komitetas buvo sudarytas iš aukštybių, trėminių sugužėjusių Amerikon, sektų ir tirti lietuvių vaidmenį "laisvojoje Europoje", atstovauti politines lietuvių opinijas per partijų patikėtinius, palaikyti ryšį su amerikiečių atitinkamom draugijom bei valdžia. Ir ne už dyką, bet už tuos visus sunkius ir svarbius darbus gerieji dėdės malonėjos pastoviom pensijom atlyginti kiekvienam komiteto nariui, kol ilgainiui ir tos mašnelės, de-ja, ėmė rautkis.

Estų rašytojas Aleksis Rannit, dar prieš karą gražiai išmokęs lietuviškai, visą laiką tęsė ne tik Estijos, bet ir Vakarų pasaulio supažindinimą su lietuvių kultūra, tebebežga santykių išplėtimą lietuvių meno ir literatūros vertybėm su bendrąja kultūros raida, — ir už dyką, net ne visuomet už ačiū, kai kada netgi su

M. N. Pr. Seselių rėmėjų Chicagoje metinio suvažiavimo-seimo ir koncerto, įvykstančio balandžio 24 d. J. Centre, komisijų posėdis. Sėdi iš dešinės: O. Kavalinienė, A. Rugytė, O. Gradinskienė, A. Daukus, M. Remienė, El. Spackauskienė, D. Augienė, Stovi: A. Tumosa, J. Dočkienė, Z. Pupienė, A. Kareiva, G. Šlapelienė, V. Vakselis, S. Endrijonienė, F. Daukus, P. Norvilas.

V.A. Račkausko nuotrauka

širdies balsą ir svajones, o kartu su tuo pagaliau ir tautos laisvės "politinę mintį" daug graščiau, vertingiau ir patvariau, negu draugėn sudėjus visą pokarinę tautininkų partijos ir krikščionių demokratų bloko "grynąją politinę veiklą".

Gal taip neturėčiau girti savo čiabuvių draugų ir tuo juos tvirkinti bei stumti į puikybę. Bet tokia man pasisapnuoja tezė, kurią,

BIRUTĖS LAIŠKAS IŠ EUROPOS

Clevelandietė Birutė Augustinavičiūtė, Aldonos ir Juozo Augustinavičių duklė, gyvai pasireiškusi neolituanė ir Lietuvių Studentų S-gos vadovybėje, išvyko studijoms į Strassburgą, Prancūzijoje. Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga ji buvo nuvykusi į Vasario 16 Gimnaziją Vokietijoje. Jos išpuodžiais ir pergyvenimais, parašytai laiške savo namiškiams, norime pasidalinti ir su Dirvos skaitytojais.

Stotyje ją pasitikęs p. Subačius, artėjant prie gimnazijos rūmų, atkreipė dėmesį į bokšte iškeltą Lietuvos trispalvę. "To vaizdo aš niekad neužmiršiu", rašo Birutė Augustinavičiūtė, "nes pirmą kartą pamačiau Europoje plėvėsuojant mūsų vėliavą. Be to, ji iškelta viena, jokios kitos vėliavos nėra šalia. Amerikoje mūsų vėliava buvo pasidariusi kasdieniniu reikšiniu, prapratę ją matyti parengimų metu kas savaitę.

Man ji niekad neatrodė tokia graži, brangi, kaip tuo momentu.

★

RADIJAS, PLOKSTELĖS IR FILMAI... Per kelis metus Vliko Tautos Fondas jautriai atsisaukdavo į mūsų liaudį, kad labai reikalingos aukos įvairialalbėm Eltos laidom ir Vliko radijo programom išlaikyti (ne tik programom, bet ir jų paruošėjams). Neapčiuopiama ir, kas liečia tuos Vliko radius, visai apnykusi politinė nauda yra patogus argumentas aukų rinkimo propagandai.

O tuo tarpu "nebuvo laiko" ir niekaip negalėjome sulaukti Henriko Kačinsko "Anykščių šilelio" bei kitų jo meistriskų deklamacijų už smilgą ilgesnės plokstelės. Smuikininkas Iz. Vasilūnas pats paruošė, atliko ir kažin ar skolas jau iš-

simokėjo už savo vertingą lietuvių kamerinės muzikos ilgo grojimo plokstelę. Išskyrus A. Gustaičio ir S. Santvaro "Poeziją", nėra ir kažin ar kada bus gražiai lietuviškai įkalbėtų mūsų prozos ir poezijos rinkinių ištraukų, dailaus skaitymo pavyzdžių mokykloms ir namams. Politikams vis nusigraibant ysuomeninių aukų grietinėlę, palieka tik "privatinė lieso pieno iniciatyva", ir ji triumfuoja su Baltaragio malūnu, Milžino paukšme, žirginėliais...

Filmai — aštuntasis ir toks galingas moderninio pasaulio stebuklas. Užsimojimu, visai brandžių ar bent mėgėjiškų netrūksta. Jauni talentai siekiasi šublizgėti. Trumpo metražo lietuviški filmukai, ilgesni meniniai filmai pradeda gimi ir kilti iš vystyklų. Bet kaip? O gi su ledynų šalčiu arogantiškam žiūrovui niurzgiant, kad "mūsiškiai vis nemoka paruošti filmų, kaip Paramount ar Walt Disney". O gi antroje medalio pusėje — patiem aktoriams iki pamišimo aukojantis, kuklias nuosavybes įkeičiant bankams už paskolą pirmam spalvotam garsiniam lietuviškam filmui pagaminti...

Idealizmo, lūžtančių bei laužomų poleikių ir tragizmo panorama.

(Bls daugiau)

Įvažiavus kieman, išgirdau iš visų pusių kalbant lietuviškai — pilna mokslievių. Kai kurie kiek vokiskų akcentu, bet vistiek kalbėjo tarp savęs lietuviškai.

Keletą valandų praleidau su p. Subačiaus, tik prieš 5 metus atvykusiais iš Lietuvos. Jie man daug pasakojė apie tenykštį gyvenimą ir prisiminus — vėl šurpas nukrėtė. Pagalvojau, kaip mes esame toli atitrukę nuo realybės. Mus užliuliavo geras gyvenimas, dažnas nebegirdime kenčiančios tautos šauksmo. Užsimiršome balių ir parengimų užesyje ir nuosalyje palikome tikrąjį lietuviškosios veiklos tikslą. Prisipažinsiu, tuo žvilgsniu ir aš jaučiuos prisnūdus.

Gimnazijoje pajutau tą atmosferą, kurią Amerikoje daugelis esame praradę. Prieš 10 ar 15 metų buvome kur kas stipresni lietuviškoje dvasioje, daugiau persiėmė tautos vergus. Dabar nebejaučiame dvasinės vienybės su visa tauta. Toji jos kančia atrodo kažkur toli ir lyg mūsų tai visai neliečia.

Žinoma, Vokietijoje tas ryšys labiau pajaučiamas, ypač kad ir gimnazistų tarpe yra beveik pusė neseniai atvykusių iš Lietuvos.

Kažkaip keistai veikė visi lietuviški užrašai, skelbimai, pamokų dienotvarkės ir kt. Čia viskas dėstoma lietuvių kalba, išskyrus sveikatos kalbas ir fiziką, kurią dėsto vokiečių mokytojai. Senieji barakai priminė anų laikų tremtinių stovyklas. Su naujais gimnazijos rūmais vaizdas pagerėjo. Atkreipiau dėmesį į mokytojų pasišventimą. Vokiečių įmonėse jie galėtų geriau uždirbti, bet čia jie dirba nenorėdami apleisti lietuviško jaunimo.

Susitikau ir išsikalbėjau su p. Vykintais, su p. V. Alseika, gi kun. Damijonaitis dar supažindino su netoliese esančių Heidelbergo miestu.

Jaučiuos laiminga aplankiusigimnaziją. Tik dabar per daug visokių minčių ir idėjų, išpuodžių ir nuomonių, kad galėčiau viską aprašyti ir pertiekti. Tai ne paprastas vizitas, o pilna naujų pergyvenimų kelionė. Jei atsiras laiko, gal parašysiu straipsnį į Dirvą.

Jūsų Birutė"

Straipsniui laiko dar neatsirado. Bet ir šios mintys, kad ir greitomis perduotos, rodo mūsų jaunimo nuotaikas, pabuvus, pagyvenus ir pamačius aplinką, skirtingą nuo čia įprastosios.

**DIRVA BRANGINA KIEKVIENĄ SKAITYTOJĄ,
BET BRANGIAUSIAS JAI YRA TAS,
KURIS PARŪPINA BENT VIENĄ
NAUJĄ DIRVOS
SKAITYTOJĄ!
O TAI GALI PADARYTI KIEKVIENAS:
REIKIA TIK PANORĖTI IR PASIRYŽTI...**

leteniai.

Ir rašytojas Stepas Zobarskas, kuris suorganizuavo Manyland leidyklą, jau angliškai išleido lietuviškas liaudies pasakas, lietuvių rašytojų rinktines, novelės, liaudies dainų, lietuvišką "kvartetą". Šešias, Krėvės, Vaitkaus romanų ir apysakų, bendradarbiais prisipratino keletą vertingų amerikiečių ir anglų profesorų. Leidyklos darbai stengiasi byloti pasauliui ne promemorijom ir brošiūrom, bet kito stiliaus kalba — mūsų tautos literatūros paminklais, kartu atskleidžiamis lietuvių tautos gyvybę, sielą ir siekius.

Vliko memorandumai visada saugiai pasiekia kanceliarijų archyvų stalčius. Manyland leidiniai vis plačiau ima siekti tūkstančius ir teligentiškų skaitytojų. Zobarskas pramato sąlygas leidyklai išplėsti ir sudarė planą šerininukų bendrovei.

mūsų pakolijimais. Savo rašiniams ir paskaitoms vokiečių, prancūzų ir anglų kalbom jis iš naujo tarptautinių meno dimensijų plotmėn įnešė M. K. Čiurlionį, iš dalies Galdiką, Jonyną bei kitus lietuvių dailininkus. Donelaičio metais jis perskrido šešis didžiuosius Amerikos universitetus su gerai paruošta paskaita apie Tolminkiemio sodrių hegžametrų kūrėją.

Meno albumai, lietuvių kultūrinės kūrybos studijos, mūsų geriausių dailininkų monografijos tebeplaukia gražaus paruošimo, ekspertisko tekstų parašymo ir išleidimo.

BRAZDŽIONIS SU BUDRIŪNU IR DVI PARTIJOS... Dailaus žodžio ir skambaus garso meistrai savo himnais, dainom ir kantatom išreiškia mūsų labai katalikiškų tautininkų dvasią, viltis, aspiracijas,

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Leroux Blackberry Brandy 5th — 3.69
2. Imported 80 proof Scotch whiskey 5th — 3.98
3. Canada Dry Vodka 80 proof 5th — 2.98
4. Wisnowa Cherry Liqueur 5th — 3.39

5. Import. German May Wine 5th — 0.98
6. Import. French Napoleon Vermouth 5th — 1.19
7. Riccadona Vermouth 30 oz. Botl. — 1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Ar mados yra tuštybė

"Ilgai gyvendama Amerikoje pastebėjau, kad lietuvių moterų tautiniai rūbai visada čia turėjo didelį pasisekimą. Amerikietės stebėjosi tų rūbų originalumu ir spalvų harmonija. Tai būta anų dienų, anų amžių lietuvių moters kūrybingumo bei skonio pasireiškimas. Šiandien lietuvių moteris savo kūrybingumu yra išėjusi į tarptautinę plotmę. Mados, rūbai priklauso kūrybai, kaip tokia ji yra ir kultūros požymis. Ypač džiugu, kad šiandien čia matysime eilę tų kūrybingumo paveikslų, jų idėjų darbą ir rūpestį, nes savo puošnumui demonstruoti, bet kad čia gautas pelnas būtų skiriamas Vasario 16 Gimnazijai paremti".

Tokiais žodžiais prabilo madų parodoje, įvykusios New York'e kovo 13 d. Rengimo Komiteto Garbės Pirmininkė D. Regina Budrienė, ilgamečio Generalinio Konsulo našlė, pasidžiaugdama, kad šiam kilniam tikslui paremti susirinko apie 500 žmonių ir, gaila dar daug pavėlavusių netilpo.

E. ČEKIENĖ

"Šios parodos tikslas yra pasiūlyti mūsų lietuvių meniniais sugebėjimais, pasigėrėti jų sukurtais ir pasiūtais rūbais ir gauti pelną paremti Vasario 16 gimnaziją", -- užakcentavo Aleksandra Kazickienė, tos parodos rengimo k-to pirmininkė, popietės vadovavimą perduodama specialiai iš Chicago pakviestai ne-nulstamai lietuvių moterų reprezentantei Bronei Jameikienėi.

-- Žodį mada ne visi vienodai supranta. Kai vieniems mada yra tiksliai tuštybės ženklas, kitiems tas rūbų, formų bei spalvų vystymasis amžių bėgyje yra vienos ar kitos epochos veidrodys, nes jame atsispindi to laikotarpio dvasia ir skonio pasaulėžiūra, -- savo įžanginiam žodyje pabrėžė B. Jameikienė.

Madoje, kaip ir architektūroje, -- kalbėjo ji toliau, -- tikrosios formos nemiršta. Jos tik būna primirštos, vėl atsimenamos,

truputuką pakeičiamos ir pritaikomos naujo laikotarpio reikavimams. Mūsų amžiuje, žinoma, tas formų kaitaliojimas daromas dažniau ir greičiau, nes civilizacijos pažanga ir tų rūbų gaminto technika padarė tą rūbą kiekvienam prieinamesnį. Mūsų elegantiškosios renesanso sesės negalėjo savo parėdų kas sezoną keisti jau vien dėl tų rūbų medžiagos komplikuo to pagaminimo ir nepaprasto jų brangumo. Užtat rūbas tada buvo ilgai dėvimas ir net perleidžiamas iš kartos į kartą. Mūsų dienų mados, nežinūrint, kaip jos mums moderniškios atrodė, neatsirado pripuolamai. Jos yra tik Egipto, graikų, renesanso rūbų formų tąsa. Mada taipgi nėra vien tik civilizacijos, bet ir kultūros liudininkas. Muzėjuose kabantieji senųjų laikų tapyti portretai byloja, kad dailininkui impulsą yra davusi ne tik viena kita idėja, koks istorinis įvykis ar įdomi aplinka, bet taipgi ir rūbas: jo forma, spalva, linija, ornamentas bei ritmiškas jo klosčių iš-

dėstymas. O graikų ir gotikos laikų menininkai tas turėjo netgi ir pagrindinės reikšmės.

Kiekviena nauja mada būdavo ir tebėra sutinkama su kritika, tačiau visados ji yra ilgesniam ar tumpesniam laikui priimama. Apie 1800-sius metus Vatikanas pabarė moteris, kad jos pradėjusios siūdintis nebe visai padarias sukneles, nes jau tiek su trumpinuosios, kad ir kojos kaukliuką, ne tik batuką galėjai pamatyti, -- sakė prelegentė, -- o tačiau nežinūrint to perspėjimo tie mūsų sijonukai palaipsniui trumpėjo, trumpėjo ir ... iki kelių sutrumpėjo ir to nebe laikome nepadorumo ženklu. Ir kažin šiandieną, ar ir konservatyviausia mūsų sesė benorėtų puoštis praeito ar užpraeito šimtmečio ar net dešimtmečio parėdais, kurie nebeatitinka mūsų dienų reikalavimams nei laiko dvasiai.

Moters išorė yra tik maža dalelė jos pilnutinio grožio, kurį matome jos veide, o tačiau drabužiai, kuriais ji vilki, kaip ir jos pastogė, yra jos sielos veidrodys. Elegancija nėra tuštybė, bet tvarkingumo ženklas. Konservatyvių pažiūrų žmonės madingo apdaro sekėjoms primeta ištaigingumą, liuksusą, išlaidumą ir vyro sunkiai uždirbtų pinigų švaistymą. Bet mūsų ponia tikslas šiandien ir yra parodyti, kaip galima dailiai ir elegantiškai apsirengti be didelių išlaidų. Jos supažindins mus ne su komercinių įmonių pagamintais ar salionuose įsigytais parėdais, bet su jų pačių skonio, sumanumo ir kantrybės vaisiais - jų pačių pasisūtais rūbais. Jos nusipelnę pagarbos už mūsų senelių individualumo bei darbštumo tradicijos tęsimą, -- baigė žodį B. Jameikienė, kurį lydėjo modeliuotojos viena už kitą gražesnės, demonstruodamos ne vien savo darbo rūbą, bet ir įgimtą lietuvių grožį, gracingą eiseną.

Modeliuotojos parodė kasdieninių, gatvinių, vakarinių ir labai puošnių suknelių bei kostiumėlių, kuklių ir prašmatnių, o taip pat jos pademonstravo ir iš vieno įmonės brangesnių kailių. Įdomiausi modeliai buvo patyrusios dr. P. Vaitaitienės iš Chicago, G. Montvilienės ir G. Tiškutės. Viso buvo 15 suaugusių ir 5 vaikų labai įdomūs modeliai ir drabužėliai.

Parodos pasisekimui daug pri-

L. Senken, G. Tiškutė ir P. Vaitaitienė modeliuoja savo pagamintus rūbus madų parodoje Brooklyne kovo 13 d. R. Kisieliaus nuotrauka

sidėjo ir dailininkų paaugoti kuriniai: J. Bagdono, Gedvilienės ir R. Ingelevičienės, taip pat ir dr. Vaitaitienės kūrybos daug medinių lėkščių bei siuvinėtų pagalvėlių. Parodos metu publika sėdėjo aplink salę prie stalų besivaišinant pyragaičiais ir kava. Tyliai grojo V. Strolis patiekta muzika. Parodos rengimo komitetą sudarė: R. Budrienė, garbės pirm., A. Kazickienė, E.

Baltrušaitienė, I. Didžpinigaitienė, F. Ignaitienė, J. Kiaunienė, B. Paprockienė, A. Skeivienė, M. Varnienė ir J. J. Vytuvienė. Pelno gauta virš tūkstančio dolerių, iš kurio 1000 dol. skiriamas Vasario 16 gimnazijai. Jau trečias tūkstantis iš New Yorko šio komiteto madų parodų rengėjų.

To komiteto sąstatą sudaro beveik išimtinai newyorkiečių gydytojų ponios ir dantų gydytojos.

SAN FRANCISCO

MAŽA, BET VEIKLI KOLONIJA

Vasario 20 dieną San Francisco ir apylinkių lietuvių buvo susirinkę paminėti Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo -- šventės. Kun. P. Manelis savo trumpoje kalboje ryškiai apibrėžė šio įvykio reikšmę ir lietuvių išeivio pareigas savo tėvynei. Po to susirinkusieji užkandžiaudami pasišiūrėjo žibo pagaminto filmo iš praėjusiais metais Brazilijoje įvykusio Lietuvos Kongreso.

Po minėjimo įvyko San Francisco Lietuvių Bendruomenės metinis susirinkimas, kuriame išrinkta nauja valdyba: Stasys Kungys -- pirmininkas, Vyga Dikienė -- vicepirmininkė, George Victor -- izdininkas, Mečys Ilgūnas -- sekretorius ir Anatolijus Jazbutis -- kultūrinių reikalų vadovas.

Lietuvių Bendruomenė šiuo metu yra vienintelė lietuvių organizacija San Francisco mieste ir apylinkėse. Naujoji valdyba turi vilčių ir deda pastangų šios organizacijos veikimą pagyventi ir sustiprinti. Pastaruoju metu vis daugiau ir daugiau atvyksta lietuvių, kurie San Francisco mieste ar jo apylinkėse pastoviai įsikuria. Kun. Manelio rū-

pesčių kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį laikomos pamaldos lietuviams katalikams, kurios įvyksta Notre Dame kolegijos koplyčioje, Belmonte.

Minėjimo ir susirinkimo metu surinkta aukų: Balfui 62 doleriai ir Lietuvių Bendruomenės reikalams 30 dolerių. Be to susirinkusieji sumokėjo bendro mėnesio mokesčio 89 dolerius. Dalyvavo virš virš 50 lietuvių. (pr.)

AUKOS DIRVAI

J. Nesavas, Bloomfield . . .	2,00
J. Mitkus, Detroit . . .	3,00
I. Kučiauskas, Baltimore . . .	4,00
V. Janušauskas, Montreal . . .	1,00
J. Vilutis, Chicago . . .	4,00
A. Malakauskas, Waterbury . . .	3,00
A. Barčas, Bellwood, Ill. . .	4,00
J. Demereckis, Chicago . . .	2,00
V. Endzel, Toronto . . .	4,00
St. Pabrinkis, Cleveland . . .	4,00
Dr. A. Martus, Cleveland . . .	9,00
I. Tvirbutas, Hartford . . .	4,00
V. Jokubaitis, Cleveland . . .	4,00
J. Černius, Flint, Mich. . .	3,00
K. Januška, Chicago . . .	2,00
J. Liutkonis, Boston . . .	1,00
St. Malinauskas, Hamtr . . .	4,00
A. Stankevičius, Port Calb . . .	1,00
A. Čepulis, Philadelphia . . .	2,00
G. Biskis, Clarendon Hills . . .	4,00
J. Vėsa, Rochester . . .	2,00
L. Gaudušas, Omaha . . .	4,00
S. Šimoliūnas, Detroit . . .	4,00

Skaityk ir platink DIRVĄ

Šimtai puikių paltų Velykoms už žemą kainą

Panelėms dydžiai 8 iki 18

Juniorėms dydžiai 5 iki 13

Petite dydžiai 6 iki 16

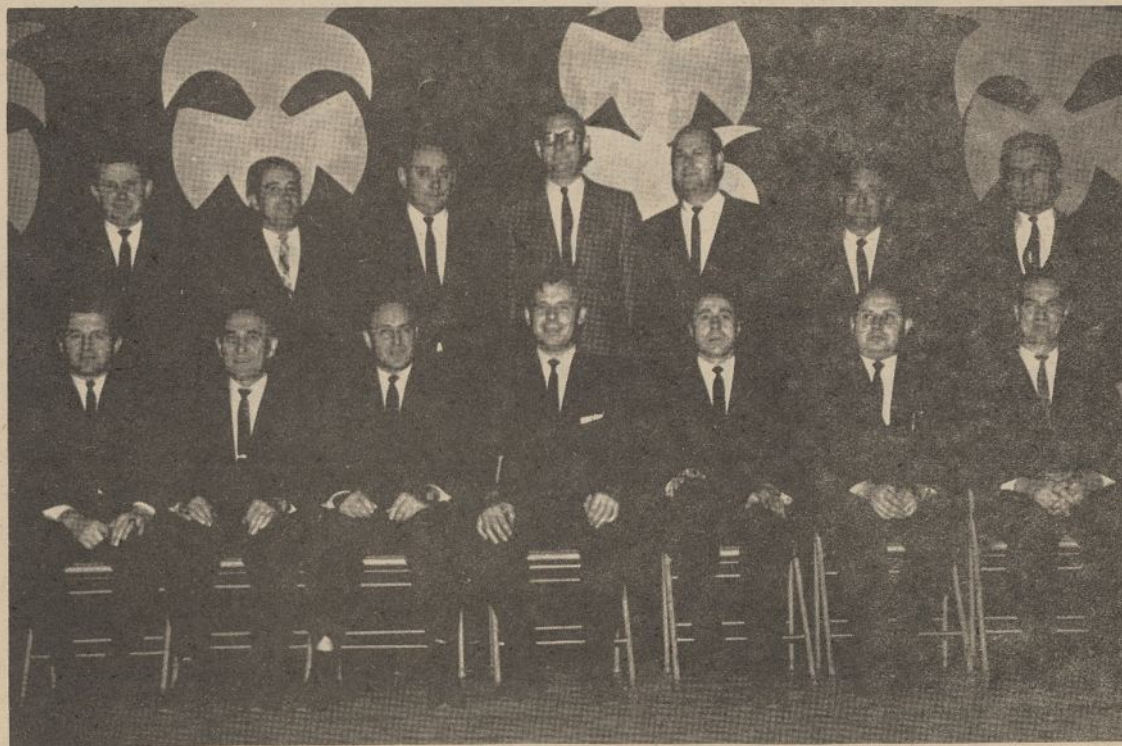
22.⁸⁸

• Balti	• Rusvi	• Mėlyni	• Žali	• Ružavi
• Auksiniai	• Juodi	• Plediniai	• Mišrūs	

Madingi pavasariui paltai iš vilnonės gelumbės, vilnonių diagonalų, vilnonių lygių, vilnonių jaustų ir kitokių vilnonių audinių ir medžiagų. Puikus pasirinkimas ir stiliuose: įvairiais diržais, sagomis, kišenėmis, apykaklėmis. Visi specialiai įkainuoti šiai progai. Skubėkite ir taupykite! Dydžiai pritaikyti visoms.

Gaila, nepriimami užsakymai paštu ar telefonu

BASEMENT MISSES' AND WOMEN'S COATS ALL 6 STORES

Chicago Skautų Veteranų dvigubas oktetas -- vienas iš keturių ansamblių, kuris įdainavo keletą skautiškų dainų į plokštele, "Laužų aidai". Plokštele leidžia Filisterių Skautų Sąjunga 40 m. Lietuvių Skautų jubiliejaus ir Jaunimo Metų proga.

HELP WANTED MALE

**JOURNEYMEN
DIE MAKERS**
To build small progressive Dies from
Part Print. Full or part time. Steady
work. Top wages & overtime. Life &
Hospitalization, fringe benefits.
CASS MACHINE
691 ANTOINETTE
DETROIT, MICH.
(29-35)

**MACHINE
REPAIRMEN**
All around pipe fitting
Electrical
Mechanical
Plant Engineer Potential
for right man
Salary Open
**ENGINEERED HEAT
TREAT**
31271 Stephenson Hwy.
313 — 566-4790
(35-37)

**WANTED AT ONCE
FOREMAN**
Production scheduler - time
keeper, shipping coordina-
tor.

**ASSEMBLERS
BRAKE
OPERATORS**
Keystone Mfg. Co.
23328 Sherwood
N. of 9 Mile between
Mound & Van Dyke
Warren, Mich.

**WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
OR
1st CLASS MEN
TOOL & DIE MAKERS
AND
PRESSMEN
SHEET METAL PROTOTYPE
LAYOUT MEN**
Able to do hand work from blue-
prints. Steady work. Top rates. All
benefits & profit sharing.
APPLY IN PERSON
**HOFLEY MANUFACTURING
CO.**
22534 GROESBECK HWY.
WARREN, MICH.
(29-35)

**PRESS BRAKE SETUP MAN AND
OPERATE AT TIMES. MUST HOLD
CLOSE TOLERANCES FROM DRAW-
INGS FOR CHASSIS, CABINETS,
PANELS & BRACKETS. GOOD
OPPTY & FREE MEDICAL HOSP.
PLAN.**
ARROW METAL FABRICATORS
191 MT PLEASANT AVE.,
NEWARK, N. J.
201 — 485-6076
(32-38)

DIE

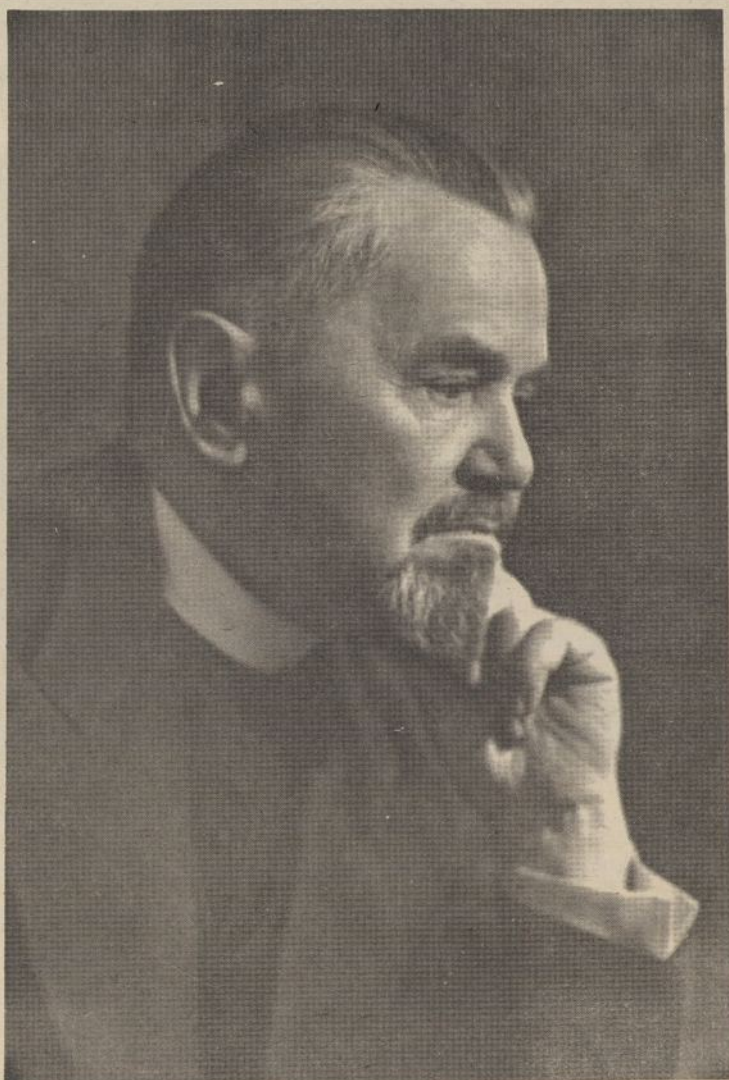
Progressive Die Maintenance
man on small dies for afternoon
shift. Must have this type of
experience. Will be responsible
for coordinating his work in
conjunction with day men. Will
work with afternoon pressroom
supervisor, good chance for ad-
vancement for willing worker
and ambitious man. Location is
a vacation land center, just off
the expressway, less than 1 hour
from downtown Detroit. Phone
or write General Manager.

**Brighton Tool & Die
Co.**
735 N. Second St.
Brighton, Mich.
(34-35)

ŽIEMINIAI LANGAI IR DURYS
IVAIRIAUSIŲ IŠDIRBINIŲ TVOROS. STOGELIAI IR KITI
MODERNŲ NAMŲ PAGERINIMAI
KOSTAS BUTKUS
Chicagoje
Telef. PR 8-2781 rytais ir vakarais; LU 5-6291 bet kuriuo laiku

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 ir 2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.
Telef. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.
Telef. 225-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje
pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu
kitur kainomis.
KREIPKITE į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siun-
tinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.
Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

Sukaktuvinininkas prel. M. Krupavičius.

PREL. M. KRUPAVIČIAUS MINĖJIMAS

Būrys vietos organizaci-
jų atstovų, sukvietas
Krikščionių-demokratų Cle-
velando skyriaus valdybos
pirmininko, kovo 14 d. nu-
tarė surengti žinomo visuo-
menininko prel. Mykolo
Krupavičiaus 80 metų am-
žiaus sukakties paminėji-
mą.

Tokio amžiaus sulaukęs
asmuo, dirbęs savo tautai
įvairiais laikais ir visokiau-
siose pareigose, nors ir par-
tijos ribose, pagaliau lieka
jau visuomenės pagarbos
vertas, ir clevelandiečių su-
manymas prel. Krupavičių
pagerbti, nors ne čia gyve-
nantį, privalo rasti visuose
pitarimo.

Pagerbimo vakaras ren-
giamas šv. Jurgio parapi-

jos salėje, šeštadienį, kovo
26, pradžia 7 val. vakare.
Nutarta pakviesti iš Wa-
shingtono Dr. S. Bačkį pa-
grindiniu minėjimo kalbe-
toju; greta to bus progra-
ma ir organizacijų atstovų
žodžiu sveikinimai, pareiš-
kimai.

Sekmadienį gi, bažnyčio-
je bus prelato intencijai pa-
maldos.

Žinomas žemės reformos
skelbėjas, kun. Krupavičius
gavo galimybės savo suma-
nimą vykdyti būdamas že-
mės ūkio ministru krikščio-
nių-demokratų valdymo lai-
kais, ir bendrai turėjo le-
miamos įtakos 1921-26 me-
tų Lietuvos respublikos vi-
daus gyvenime. **KSK**

Čiurlionio minėjimas Clevelande

Didžiojo mūsų dailininko ir
kompozitoriaus minėjimas Cle-
velande praėjo jam tinkamos pa-
garbos, kultūrinės aplinkos ir
jo sukurtų meno vertybių išskė-
limo ženkle.

Minėjimas sudarytas iš 2 da-
lių -- jo dailės kūrinių repro-
dukcijų paroda ir muzikinės kū-
rybos pristatymas. Paroda buvo
atidaryta Čiurlionio Ansamblio
namuose, paruošta dail. K. Ži-
linsko, dail. A. Vaikšnoras ir žurn.
Vytauto Braziulio pastangomis.
Atidarymo metu kalbėjo komp.
A. Mikulskis, dail. K. Žilinskas
ir dail. A. Vaikšnoras. Parodoje
išstatyta eilė leidinių apie
M. K. Čiurlionio kūrybą.

Sekmadienį, kovo 20 d., šv. Jurgio
parapijos bažnyčioje buvo at-
laikytos pamaldos, o 3 val. p. p.
Naujosios Parapijos auditorijoje
vyko M. K. Čiurlionio muzi-
kos darbų pristatymas. Koncer-

tą - minėjimą atidarė Čiurlionio
Ansamblio pub. k-to pirm.
F. Eidimtas, M. K. Čiurlionio
kūrybinio gyvenimo bruožus pris-
tātė prof. Aldona Augustinavi-
čienė.

Visuomenei jau yra žinomas
A. Augustinavičienės talentas
gyvu žodžiu perteikti jai duotos
temos esmę. Ji nedėsto sausių
faktų, bet savo fenomenalinę at-
mintį panaudoja atkūrimui tokių
gyvų vaizdų, rodos, ji pati kartu
išgyveno aptariamo asmens jaus-
mus, mintis, liūdesį ir džiaugsmą.
Žodinis M. K. Čiurlionio
pristatymas buvo šviežias, ori-
ginalus ir atkurti jo gyvenimo
vaizdai sekė viens kitą, kaip
švelniai besisukančioje filmoje.

Pianistas Andrius Kuprevičius
patiekė M. K. Čiurlionio Noktiur-
ną ir keturis preliudus jo aukš-
tam muzikiniam lygiui tinkamu
orumu, užtikrinta technika ir jo
"specialia meile" M. K. Čiurlionio
kūrybai. Nėra abejonės, kad
A. Kuprevičius yra pajėgiausias
to mūsų išskirtino muziko in-
terpretatorius.

Įprastinėmis parengimų pro-
gramomis maitinamai mūsų pu-
blikai naujieną pristatė minėji-
mo rengėjai, atsikviesdami iš
Chicago Lietuvių Styginį Kvar-
tetą Čiurlionio kamerinės mu-
zikos kūrybai pristatyti. P. Ma-
tiukas, Alf. Paukštys, P. Armo-
nas ir iškilius Clevelando simf.
orkestro smuiklininkas Vytautas
Kušleika grojo Kvartetą C-Moll.

Išskirtina savo paskirtim ir
pobūdžiu kamerinės muzikos kū-
ryba nepasižymi savo gausumu
ir populiarumu. Tai išskirtinas
muzikos žanras, reikalaujantis
aukšto lygio išpildytojų, kurie
ir klausytojų. Tačiau M. K. Čiurlionio
šio pobūdžio kūrinyse buvo
labai šiltai priimtas klausytojų,
nes savo paprastumu nepasken-
do įprastame kamerinės muzi-
kos komplikuotume ir ypatin-
guose muzikinių pojūčių reika-
lavimuose. Styginio kvarteto da-

Atvykę į religinį koncertą Clevelandan sol. J. Liusti-
kaitė, Stp. Kairys ir kun. B. Jurkšas lankėsi Dirvoje ir
apžiūrėjo spaustuvę. Kairėje vyr. redaktorius J. Čiuberis,
dešinėje Vilties d-jos sekretorius K. S. Karpius.
V. Bacevičiaus nuotrauka

'AUKURAS' PASIRUOŠĘS
METINIAM KONCERTUI

"Net ašarą išspaudė...
Taip gražiai tie vaikai at-
rodo tautiniuose drabužiuose,
o tos mažosios su-kank-
lėmis ant kelių... Ir dai-
nuoja jie gražiai", kalbėjo
vienas klausytojų, išgirdęs
Vysk. Valančiaus Lituani-
stinės Mokyklos Aukuro an-
samblį M. K. Čiurlionio aka-
demijoje. Tai buvo tik
trumpis Aukuro pasiro-
dymas. Sekmadienį, balan-
džio 3 d. šv. Jurgio salėje
įvyksta jų metinis koncer-
tas — Aukuro metinė šven-
tė. Kanklių orkestro vado-
vė Ona Mikulskienė džiaug-
iasi, kad orkestre jau bus
du kontrabosai. Tai didelės
kanklės, beveik didesnės už
kanklininkus — Ramuną
švarčą ir Vitalį Pilių, kurie
yra vieninteliai "vyrai"
tarp dvidešimties kanklinin-
kių.

"Visi jie mano vaikai",
sako Aukuro vadovas muz.
Alfonas Mikulskis, kuris
prisikrovęs į savo automo-
bilį jų net šešetą, pakelė
surinkęs, kiekvieną antra-
dienį atveža į repeticiją.
"Jaunimo Metais dirbame
išsiuose. Pasiruošėm me-
tiniam koncertui ir Dainų
šventės repertuarą jau iš-
mokom, kuris gana sunko-
kas", aiškina vadovas.

Ilyviai savo misiją atliko pagal
visus kamerinei muzikai stato-
mus reikalavimus -- neišsisky-
rė niekas paskirais instrumen-
tais, o pristatė puikiai įsijau-
sę ir savo misijon išgildinusių vie-
netą, čia vertėtų pastebėti, kad
šis Chicago Lietuvos styginis
kvartetas vertas žymiai didesnio
koncertų rengėjų dėmesio, kaip
mūsų muzikinės kultūros tinka-
mas reprezentantas.

Vysk. Valančiaus Lit. Mokyk-
los Aukuro Ansamblio dviem dai-
nom (Jojau dieną ir Šoks tėve-
lis sukintį) su kanklių orkestro
palyda parodė savo padarytą pa-
žangą dainavimo ir kankliavimo
srityje. Jaunieji mokinukai, pa-
sirodo, nustojo šaukę ir įtempę
savo "plonasias stygas", dabar
jau dainuodami iš pilnos krūtinės,
suprasdami kelių balsų derinius
ir harmoniją. Tai didelis jų mo-
kytojų Mikulskių nuopelnas ir
garbė mokyklai tokį meninį vie-
netą globojant ir išlaikant. Pu-
blikos šiltas pritarimas privertė
padainuoti bisui.

Nepilnu Čiurlionio Ansamblio
sąstatai dirigentui A. Mikulskiui
teko gerokai sušilti koncerto pa-
baigai patiekus Anoj pusėj Nemu-
no, Siuntė mane močiutė ir Sanc-
tus. Lyg atitaisant pasitaikiusius
trūkumus, Ansamblio Sanctus at-
liko jau įprastu sklandumu, pa-
naudojant visą turimą balsinę me-
džiagą.

Rengėjų komiteto vardu J.
Daugėla padėkojo programos da-
lyviams ir visiems taip gausiai
koncerte atsilankiusiems. Publi-
kos prisirinko arti 300.

Po koncerto buvo suruoštos
kuklios vaišės Čiurlionio An-
samblio namuose.

Savo vaikais šiuos jau-
nuosius mokyklos daininin-
kus laiko ir Aukuro krikšto
tėvai — A. Puškoriūtė, M.
Švarcienė, Dr. E. Lenkaus-
kas ir Dr. A. Nasvytis, ku-
rie po metinio koncerto ren-
gia dainininkams gražias
vaišes.

Mokyklos vadovybė į me-
tinį koncertą pakvietė Dai-
nų šventės komiteto pirmi-
ninką Dr. S. Biežį ir muz.
F. Strolia iš Chicagos, kad
Dainų šventės vadovybė iš-
girstų, kaip Aukuras yra
pasiruošęs šventės repertu-
aro dainas. Be to, juk mkt.
Mikulskienės kanklininkės
bus pačios svarbiausios
"muzikontės" Dainų šven-
tės orkestre.

Kaip tad mums visiems
nesusirinkti jų pasiklausy-
ti balandžio 3 šv. Jurgyje!
Bet tikrai visiems, ne tik
tėveliams ir mokytojams.
Labai laukiami ir bendruo-
menininkai ir altininkai,
mokyklų jaunimas pasi-
klausti gaivios kaip pava-
saris Aukuro ansamblio dai-
nos. (ar)

• M. K. Čiurlionio dailės
kūrinių reprodukcijų paro-
da atdara kovo 26 d., šešta-
dienį, nuo 12 iki 6 val. vak.
ir sekmadienį, kovo 27 d.
nuo 2 val. p. p. iki 8 val.
vak.

Paroda vyksta Čiurlionio
Ansamblio namuose, Mag-
nolia Dr.

ATITAIŠYMAS

Dirvos 33 nr. (kovo 21
d.) prie K. S. Karpiaus
straipsnio "Pasaulio lietuvių
jaunimo kongreso belau-
kiant" nuotraukos montažo
pildytas parašas "Vaizdai
iš olimpinio žaidimų Kaune
1938 metais" atitaisyti-
tas ta prasme, kad montaže
vaizduojami ne olimpiniai
žaidimai, o 1937 m. Kaune
įvykęs didžiulis Jaunosios
Lietuvos organizacijos sąs-
krydis.

• St. Taučytei yra lai-
škas iš Lenkijos, atsiųstas
be tinkamo adreso. Laiškas
randasi Dirvos redakcijoje
ir jį galima atsiimti darbo
valandomis.

• Julė ir Jurgis Salasevi-
čiai išvažiavo į Floridą ke-
letui savaitių. Jie dalį laiko
praleidžia St. Petersburg, ir
dalį Miami mieste, kur
gyvena daug pažįstamų ir
draugų clevelandiečių.

HELP WANTED MALE

TOOL MAKERS
TOOL ROOM
MACHINISTS

If you prefer day or night
work. We have both open-
ings. Steady work. Plenty
of overtime, high hourly
rate. Pension plan & paid
holidays.

TOOL & GAGES
INC.

3112 E. 63 St.
Cleveland, Ohio
(Go E. 55th St. to Truscon
Approximately ½ Mile North
of E. 55th St. & Broadway)
(33-36)

MACHINISTS

THE
CLEVELAND
PNEUMATIC
Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
**PNEUMO-DYNAMICS
Corp.**

MACHINISTS

TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER-
HYDROTEL

Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING
MILLSTURRET
LATHESGAP TURRET
LATHESENGINE
LATHESMILLING
MACHINESRADIAL
DRILLSNUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

GAUSITE GERA VALANDINI
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient
for you.

An Equal Opportunity Employer
(34-35)

MACHINIST

Permanent opening for experienced
man. Must be skilled in precision
operation of shop machines. Be able
to work from blue prints, drawings
and sketches. Use measuring devices
and make own set up. Base hourly
rates, \$3.17 plus excellent fringe be-
nefits. Contract Personnel Manager.

International Salt Co.

216 — 651-7200

An Equal Opportunity Employer
(34-38)

MAIL ORDERS NOW!

METROPOLITAN OPERA

APRIL 25 THRU 30 IN PUBLIC AUDITORIUM

Apr. 25, Eve.: FAUST Apr. 29, Eve.: LUCIA DI LAMMERMOOR
Apr. 26, Eve.: LA BOHEME Apr. 30, Mat.: BARBER OF SEVILLE
Apr. 27, Eve.: QUEEN OF SPADES Apr. 30, Eve.: IL TROVATORE
Apr. 28, Eve.: DON GIOVANNI

PRICES: \$2, \$3, \$4, \$5, \$6, \$8, \$10, \$12 (No tax)

Tickets for all Operas—Not All Prices for Some.

Indicate 2d and 3d Choices

Checks payable: Northern Ohio Opera Assoc. Inc. Enclose stamped return envelope.
BOX OFFICE: Broadview Savings & Loan Lobby, 299 Euclid Ave. — Phone 621-8897
Open 9:30 A.M. - 5:30 P.M. Librettos on sale Knabe Piano Used Exclusively

JAU DABAR REZERVUOKITE BALIUJE VIETĄ!
Š. M. GEGUŽĖS 7 D., ŠEŠTADIENĮ, ĮVYKS

DIRVOS AUKŠINĖS SUKAKTIES BALIUS

puošnioje Clevelando Pick-Carter
viešbučio Crystal Ballroom salėje.

Mening programą išpildys: *solistė Aldona Stempužienė*

ir muzikas Darius Lapinskas

Šokiams gros MELODY BAND orkestras. Bus coctailiai ir prie stalų patiekama vakarienė su šampanu. Bilieto kaina asmeniui 10 dolerių. Bilietus jau galima įsigyti Dirvoje, arba užsisakyti laišku, pridedant čekį ar pašto perlaidą ir nurodant kiek vietų užsisakoma. Vietas prašome rezervuoti ne vėliau **balandžio 20 d.**

DIRVA, 6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103
Telefonas: 431-6344

PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

JAV Lietuvių Bendruomenės Clevelando I Apylinkės naujai išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai:

Pirmininkas — F. Eidimtas; Juozas Mikonis — vicepirmininkas; Alg. Pautienis — vicepirm. parengiamas; K. S. Karpis — vicepirm. spaudos ir informacijos reikalams; sekretorius — Gitas Sniečkus; izdininkas — Jurgis Šenbergas;

izdo sekr. — Algis Mockaitis.

Sniečkus, Šenbergas ir Mockaitis yra trys jaunosios kartos į visuomeninį gyvenimą einą vyrai.

Valdyba paskirstė metinio susirinkimo nutartą sumą pinigų: Tautos Fondui \$100; Jaunimo Kongresui paremti \$150; Lietuvių Fondui \$250. Anksčiau Lietuvių Fondui duota \$500. I Apylinkė yra pasižadėjusi įnešti Lietuvių Fondui — \$1,000.

REGISTRUOKITĖS!

Clevelandiečiai, sulaukę 65 m. amžiaus, raginami užsiregistruoti Social Security įstaigoje ligi kovo 31 d., kad įgijus teisę naudotis naujuoju Medicare įstatymu — draudimu nuo ligos.

Pavėlavusiems iki tos datos užsiregistruoti, teks laukti iki 1967 m. spalio mėn.

Social Security įstaigų adresai yra šie: 10613 Euclid Ave., 2012 W. 25 gt. ir mieste Standard Bldg., kamb. 300.

• **Dirvą lietuviams kariaus Vietname** sutinka užprenumeruoti keli lietuviai veikėjai, jei tik tų karių šeimos sutiktų įteikti Dirvos administracijai adresus. Yra taip pat norinčių su kariais susirašinėti, tik vėl — nežinomi adresai.

Yra nuomonių, kad tuos reikalus — adresų rinkimą, ryšių su kariais palaikymą turėtų pradėti LVS Ramovė, talkinant Birutės d-jai.

• **D. L. K. Birutės d-jos** Clevelando skyrius sekmdienį, kovo 20 d. Šv. Jurgio

parapijos salėje vykdė savo narių gamintų pyragaičių ir koldūnų pardavimą. To užsimojimo pelnas skiriamas Čiurlionio Ansamblio monografijai leisti.

• **Al. Banys**, kad ir 70 m. amžiaus susilaukęs, judriai ir sėkmingai renka parašus Jaunimo Peticijai, kuri bus įteikta J. Tautoms Jaunimo Kongreso proga. Šiuo metu A. Banys jau yra surinkęs 500 parašų.

• **Tėvynės Garsų radijas**, vad. J. Stempužiui, dalį savo kovo 25 d. programos skiria valstybininkui ir politikui prel. M. Krupavičiui paminėti. Prel. M. Krupavičius neseniai atšventė savo 80 m. sukaktį. Apie prel. M. Krupavičiaus asmenybę kalbės LKD pirmininkas Algis Kasiulaitis.

RENGIA PIETUS

Kovo 27 dieną, Šv. Kazimiero liet. mokyklos išlaidų rengiami pietūs.

Tėvų komitetas kviečia Clevelando visuomenę sekmdienį po pamaldų atsilankyti į pietus ir paremti Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą.

Pietūs bus patiekiami Naujosios parapijos apat. salėje, Neff Rd.

WOMEN WANTED for
house work. Every day.
Phone: 321-2068.

(35-36)

PREL. MYKOLO KRUPAVIČIAUS

80 M. AMŽIAUS SUKAKTIES MINĖJIMAS

AKADEMIJA — ŠEŠTADIENĮ, KOVO 26 D., 7 VAL. V.

Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje.

6527 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Kalbės — Lietuvos atstovybės patarėjas DR. STASYS BAČKIS.

Meninėje dalyje — iš prel. KRUPAVIČIAUS raštų — skaito jaunimas.

Šv. Mišios — sekmdienį, kovo 27 d., 10:30 Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje.

Kviečiame lietuvių visuomenę pagerbti mūsų didįjį valstybininką.

MINĖJIMUI RENGTI KOMITETAS

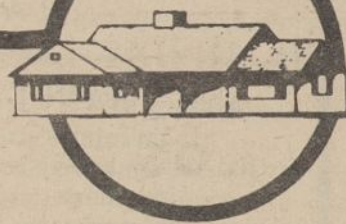
Naturally SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
.....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vesinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidojimo direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Dirvos novelės konkur-** sui jau yra atsiųstos 4 novelės: K. Baltučio — Degliukas, Pamario žuvėdros — Uždaryta dėl nelaimės, J. Šilo — Benamiai ir A. Vilijos novelė, kurios pavadinimo prašo neskelbti.

Konkursui novelių įteikimo terminas baigiasi kovo 31 d.

• **Prof. dr. Antanas Klimas**, vienintelis lietuvis — profesorius Rochesterio (N. Y.) Universitete, šiais mokslo metais pateko iš bendro skaičiaus kelių šimtų profesorių į 14 geriausių dėstytojų — profesorių skaičių. Tai džiugi ir maloni žinia netik vietos, bet ir platesnei lietuvių visuomenei, tuo labiau, kad dr. A. Klimas yra Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys. Prof. A. Klimas yra pulk. Liormano žentas, sukūręs su savo žmona Danguole gražią šeimą: du sūnus ir dvi dukras.

• **Giedrė Kumpikaitė**, š. m. vasario mėn. gavusi 'Master of Arts in French Literature' laipsnį. Ji dabar dėsto prancūzų kalbą Long Island, N. Y. mokykloje, vadinamoj 'Senior High School'. Jau yra buvusi Paryžiuje, o geresniam prancūzų kultūros pažini-

mui ruošiasi išvykti į Prancūziją ilgesniam laikui.

Giedrė yra Korp! Neo-Lithuania filisterė New Yorke. Eilę metų yra buvusi Korporacijos valdyboje, o praeitais metais buvo Filisterių S-gos New Yorke valdybos vicepirmininkė.

East Chicago

PRANESIMAS

L. T. S-gos East Chicago skyriaus numatytas susirinkimas šių metų kovo mėn. 26 d., dėl paskaitininkui susidariusių nenugalimų kliūčių, nukeliamas į balandžio mėn. 2 d.

Susirinkime paskaitą-pranešimą padarys DIRVOS bendradarbis Vytautas Meškauskas.

Susirinkimas įvyks balandžio 2 d., 6 val. vakaro, toje pačioje vietoje ir ta pačia dienotvarka.

Visi skyriaus nariai su draugais maloniai kviečiami susirinkime dalyvauti. Skyriaus Valdyba

CHICAGO

MIRĖ V. BUKAVECKAS

Kovo mėn. 22 d. Chicagoje mirė Vladas Bukaveckas, buvęs Marijampolės apyg. teismo teisėjas, sulaukęs 76 m. amž.

Laidojamas kovo m. 26, šeštadienį, 10 v. iš šv. Kryžiaus bažnyčios į šv. Kazimiero kapines.

• Pats laikas nusipirkti prietaisą, kad galėtumėt matyti 26-tą kanalą, nes kovo 25 d., 8 val. vak. pradės lietuvių kultūrinė valandėlė televizijoje.

Jei dar neturite, skambinkite 471-2481 (6-10 v.), arba užեikite 7211 So. Francisco.

JAUNIMO CENTRE
Balandžio mėn. 2 d., 8 v.,
clevelando
vyru
okteto
PRAMOGINĖS
MUZIKOS
VAKARAS
Staliukus užsakyti tel. 778-1330
nuo 4 vpp. iki 10 v.
SANTARA-SVIESA

WATERBURY

M. ŽUKAUSKIENĖS PARODA

Waterburio, Conn. Lietuvių Bendruomenės apylinkė š. m. kovo 19, 20 dienomis ruošia dail. dr. Marijos Žukauskienės kūrinių parodą, kurioje bus išstatyta virš 30 darbų.

IŠ JAUNIMO VEIKLOS

Jaunimo metų proga, Waterburio ir apylinkių jaunimas sudarė platų komitetą, į kurį įeiną net iki trečios kartos čia gimusio jaunimo. Komitetą sudaro: pirmininkai -- Gintaras Šlapkūnas ir Livija Bražėnaitė, Nariai -- Roma Keniausytė, Sigita Vaitkutė, Regina Vaitkutė, Antanas Liutkus, Jonas Liutkus, Dennis Strikulis, Juozas Kanapka, Juozas Karmūza, jr., Vytautas Marūnas, Romas Melnikaitis, Juozas Urbonas.

Su jaunatviška energija jie planuoja metų veiklą. Kovo 4 d. posėdyje, komitetas svarstė kaip atžymėti jaunimo metus vietoje. Tarp kitų nutarimų, pažymėtini šie: visomis progomis jungtis prie amerikiečių tautinių švenčių parodų, kaip lietuviškas jaunimo vienetas, su tautinių rūbų margumu, progai atitinkančiais plakatais, šukiais ir pan.

Dail. J. Bagdonas ir inž. A. Tylius Bagdonas studijoje Washingtono prie naujai sukurto paveikslų. A. Petručio nuotrauka

DAILININKAS JUOZAS BAGDONAS BUVO ATVYKĘS Į WASHINGTONĄ

Prieš kurį laiką gyvenęs Washingtono, dail. Juozas Bagdonas su žmona persikėlė į New Yorką gyventi. Bet š. m. vasario mėn. jis ir vėl trumpam atvyko į Washingtoną. Čia apsisitojęs pas p.p. Tylius dirbo kuklijoje studijoje tapydamas paveikslus.

Ponios Viliamienės painformuoti kai kurie vašingtoniečiai lietuviai turėjo progos pamatyti paskutinius Juozo Bagdono darbus. Ten buv 16 aliejais paveikslų tapytų ant drobės. Tai vis abstraktinės kompozicijos įdomios savo spalvomis ir formomis. Ypač viena iš tų kompozicijų 9x22 pėdų dydžio nustebino žiūrovus netik savo didumu, bet ir išdidumu, spalvų jėga, sudarydama nepaprastą kontrastą su kuklia studijos išvaizda.

Dailininkas ir atsilankiusieji pasižiūrėti J. Bagdono darbų buvo pakviesti vaišėti į p.p. Viliamų namus. G. K.

(sk)

AR JAU TURITE KVETIMUS
AUKSINIAM DIRVOS BALIUI?
PATS LAIKAS DABAR JUOS PIRKTIS!
KAIP IR KUR JUOS GAUTI, PATIRSITE DIRVOJE

DIRVOS NOVELĖS KONKURAS

RANKRAŠČIAMS ĮTEKTI DATA -- KOVO 31 D.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1966 metų kovo 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neapleisti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1966 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetu rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nusprendžia, kad nei viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus. Tokiu atveju kitais metais premijuojamos dvi novelės, premijų suma 500 dol.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

Į Philadelphia buvo atvykęs PLJK Finansų komisijos atstovas A. Garlauskas, painformuoti vietos jaunimą apie lėšų telkimą kongresui. V. Gruzdžio nuotrauka

PETRUI ŠIKŠNIUI

mirus, NIJOLEI MONTVILIENEI ir šeimai gilią užuojautą reiškia bendradarbis

Lucy Roman
V. Stimburienė
G. Čyvienė
L. Gailišienė

PETRUI ŠIKŠNIUI

mirus, jo žmonai, dukroms ir sūnui bei jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

Agna ir Antanas
Jonaičiai

PADĖKA

A + A

arch. PRANUI-ALGIRDUI BAKŠIUI

staiga atsiskyrus su šiuo pasauliu, nuoširdžiai dėkojame visiems jį lankusiems kopyčioje ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Dėkojame gerb. kunigams, suteikusiems jam paskutinį patarnavimą kopyčioje ir kapinėse.

Nuoširdus dėkui Neo-Lithuanams ir Darmstadt'o kolegoms už atiduotą mirusiajam paskutinę pagarbą kopyčioje, einant garbės sargybą, ir kapinėse, nešant karštą ir amžiną ramybę. Taip pat širdingai dėkojame už mielus atsisveikinimo žodžius, tartus Korp. Vilties, Liet. Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus, Sambūrio ir Darmstadt'o kolegų vardu.

Pareiškusiems užuojautą spaudoje, laiškais, asmeniškai, aukojusiems šv. mišioms ir prisituntusiems gėlių širdingai ačiū.

Ypatingai visa širdimi dėkojame vėlionies draugams p.p. Eug. Bartkams, p.p. E. Žitkams, p.p. A. Rimams, p. Siliūnui ir visiems kitiems už taip širdingą pagalbą liūdesio valandėje.

Už malonų patarnavimą laidotuvių metu dėkojame laidotuvių direk. Steponui Lackawicz.

Žmona, duktė, motina ir uošvė